

Glasnik MIRA

Godište VIII. • Broj 3 • Međugorje • Ožujak 2013. • Cijena 2,5 KM / 10kn

Sretan Uskrs!

*Budite
radosni nositelji
uskrslog Krista*

Draga djeco!
I danas vas pozivam
na molitvu. Grijeh vas
vuče prema zemaljskim
stvarima, a ja sam vas
došla povesti prema
svetosti i Božjim
stvarima, a vi se borite i
svoju energiju trošite u
borbi s dobrim i zlim što
je u vama. Zato, dječice,
molite, molite, molite
dok vam molitva ne
postane radost i vaš će
život postati jednostavni
hod prema Bogu.
Hvala vam što ste se
odazvali momu pozivu.

25. veljače 2013.

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
Poziv na svetost
vlč. Adalbert Rebić

Meditativni kutak
Suosjećajnost i vjera
jedne žene
s. Lidija Glavaš

Godina vjere
Misijsko djelovanje
svete braće Ćirila i Metoda –
sjećanje u Godini vjere
fra Miljenko Šteko

Iz života Crkve
Dosljednost i vjernost do
kraja – uz Papino
odreknucje od službe
fra Tomislav Pervan

Odjeci u svijetu
Ljude u Međugorje vuče
očinska i majčinska ljubav
vlč. Niko Rupnik

Hodočasničke staze
Gospa od Jasne Gore
Priredio fra Karlo Lovrić

Korizma kao hodo-čašćenje prema proslavi Uskrsa

Što bismo mogli nazvati bitnom značajkom našega vremena, doba u kojemu živimo? Zacijelo mobilnost, pokretljivost. Nema toga djeteta koje nema *mobitel*, pokretni telefon, preko kojega je u svako doba, na svakom mjestu u 'vezi', dodiru sa svojom majkom, roditeljima, najbližima. Pogotovo ako je na putu, ekskurziji i sl. Tko nema vozila u današnjem svijetu, čudak je u očima svojih susjeda, ili pak gola sirotinja. Pokretljivost određuje naš svagdanji život.

fra Tomislav Pervan

Ljudi su u pokretu, i tko nije *mobilan* ima male izgledne uspjeti u životu, napredovati. Papa odstupa sa svoje službe i s razloga što mu liječnici savjetuju da ne poduzima preookeanska putovanja zrakoplovom, iz zdravstvenih razloga. Poglavito pak u vremenu godišnjih odmora, otići nekamo, daleko, u nepoznato, u egzotične predjele jest zamamno. Ljudi su na radnom mjestu prisiljeni biti 'fleksibilni', 'savitljivi', poučljivi žele li opstati u svijetu rada, pa i pod cijenu stresa, zdravlja. Satima za upravljačem, selidba iz mjesta u mjesto, a vidimo koliki migranti i emigranti u svijetu moraju napustiti svoj zavičaj, sa zavežljajem u ruci, zbog ratnih neprilika ili životnih ugroza, ili pak vremenskih nepogoda. Pred nama se nižu slike gigantskih razmjera, tolikih prisilnih migracija, a svjedoci smo neslučenih tragedija pogotovo na otvorenu moru. Tolike progutaju morske dubine, a svi su u potrazi za mirnijim životom i radom kojim bi si mogli privrijediti kruh svagdanji.

Na naslovnici: Georg Hansen - Uskrslu Isus

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Krešimir Šego | Lektor i korektor: Dragan Naletilić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr | Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Snimio Ferdinando Pérez

► Čovjek u pokretu

Mnogi su migranti napustili svoje zavičaje i domovine jer se 'doma' nisu osjećali doma, gdje su ih gospodarske i životne okolnosti tjerale ostati u siromaštvu i bijedi. Ali negdje duboko u duši ostaju tragovi iz djetinjstva, neizbrisivi i neponovljivi. Traže novi zavičaj, ali u potrazi za njim uvijek je prisutna neispunjena nada. Čovjek žudi za novim, a s tim je redovito povezana udomljenost, prihvaćenost, biti ljubljen, biti do kraja svoj. Ateistički filozof E. Bloch definira zavičaj kao utopiju (tj. nigdinu) koja čovjeku pruža poticaj za promjenu, za drukčiji odnos prema danosti i prilikama u kojima živi. On veli da zavičaj nije gotova danost nego ga moramo trajno stvarati.

Čini se da je čovjek upravo i stvoren pronaći pravu ravnotežu između pokretljivosti i mirovanja. Kad bi čovjek neprestano mirovao ili stajao, bilo bi neizdrživo, bila bi to prava muka, gotovo smrt. Kad bi bio stalno u pokretu, bio bi vječni beskućnik, bezavičajnik. Stabilnost i mobilnost – dva su pola između kojih svatko od nas živi svoje dane i godine. Treba pronaći ravnotežu da bi se održao nutarnji suodnos.

U Bibliji je čovjek u pokretu. Abraham mora iz svoje zemlje, zavičaja, naroda, plemena, obitelji. Mora iskoraciti, prekoračiti granice. Mora na put. On je svega svoga života hodočasnik, *aramijski lugalica*, kako veli Ponovljeni zakon. Prije pedesetak godina veliki je K. Rahner rekao da će vjernik sutrašnjice biti mistik, ili ga uopće ne će biti, tj. onaj tko je Boga iskusio u svome životu, tko je doživio 'udar' i svjetlo milosti. Suvremena francuska sociologinja Hervieu-Léger kaže da će vjernik sutrašnjice biti istodobno i hodočasnik i obraćenik (u svojoj studiji *Hodočasnici i konvertiti: Vjera u pokretu*).

Hodočašćenje – izričaj kršćanske nade

Hodočašćenje je prisutno u svim velikim religijama, pa tako i u kršćanstvu. Danas, u vremenu posvemašnje pokretljivosti, mobilnosti, 'mobilizacije', hodočašćenje poprima novo značenje. Uočljivo je to u sve masovnijim hodočašćenjima na tzv. *Jakovljevu putu* prema Santiagu de Composteli. Same brojke govore. U vremenu studentskih previranja krajem šezdesetih godina u Santiago je godišnje hodočastila jedva koja tisuća hodočasnika, danas se stotine tisuća hodočasnika zapućuju starim hodočasničkim putovima prema Santiagu. UNESCO ih je proglasio *europskim kulturnim putovima*, tu se rađala, stvarala i širila europska kultura, razmjenjivala se mišljenja i iskustva, na njima se očitovale kršćansko jedinstvo cijele Euro-

pe. Bijaše san mnogih zaputiti se prema *finis terrae*, ili *Finistère*, u kraj gdje prestaje europsko kopno a otvara se beskraj oceana. Američki glumac i katolik Martin Sheen snimio je možda svoj ponajbolji film upravo na tematici hodočašćenja u Santiago (*The Way*, 2011.). Naime, hodočašćenje je izričaj pokretljivosti ali i kršćanske nade. Možemo doći do kraja, ali još uvijek nismo na cilju. Stoga smo stalno na putu. Tko se svjesno odlučuje za Isusa Krista, tko u krštenju prihvati životni zaokret prema Isusu, već ovdje može doživjeti: Da, cilj je dan i zadan, on je na neki način već ovdje. Uronjen u smrt Isusovu vjernik živi iz te zbiljnosti. Cilj nije samo pred nama, on je na neki način i u nama, nosimo ga u sebi, u nas je 'ugraviran', hodimo prema njemu. Isus – kao onaj koji nije imao gdje nasloniti glavu – učinio je sve za nas. Kao vjernici ne započinjemo od ničice; Isus je 'kao preteča za nas unišao' iza zastora prema kojemu idemo ispunjeni nadom kao čvrstim sidrom duše (usp. Heb 6,20).

Duh je onaj koji pokreće

Kao pojedinci zajedno smo s drugima na putu, ali imamo posve određeni cilj – naime, cilj nije u dalekoj budućnosti, nego već ovdje i danas utiskuje svoj neizbrisivi biljeg našemu životu na temelju onoga što je Isus Krist za nas učinio. Pokušava se to ozbiljiti u korizmama. Isus nam pruža u ruke melodijski not-

ni ključ i utemeljenu nadu na životnom putovanju. Nisu slučajno kršćani u počecima nazivani jednostavno 'sljedbenici Puta' (usp. Dj 9,2) – naime, onoga Puta koji je utro svojim životom Isus Krist kao *Put, Istina, Život!* On je, kako veli Poslanica Hebrejima, *Početak i Dopravitelj naše vjere* (usp. Heb 12,1-4), a sveti Luka Radosnu vijest naziva jednostavno 'Put' ("ocrnjivahu ovaj Put pred mnoštvom": Dj 19,9; "nasta pobuna protiv onoga Puta": 19,23). A kako je Isus već na cilju prošavši zemljom čineći dobro i liječeći sve, unišao kroz muku, križ i smrt u slavu uskrsnuća – u nebesku proslavu, kao vjernici smo osposobljeni slijediti ga u čvrstoj, utemeljenoj nadi da ćemo s njime zajedno biti na cilju. Zapućujemo se imajući Predvodnika i Pastira Isusa Krista. Vrsnu sliku imamo na primjeru ptica selica koje prevaljuju tisuće kilometara u posve skladnu letu pri čemu se na čelu nakon stanovitama zamora namizmjenice smjenjuju da bi drugima bio olakšan let i probijanje zračnoga otpora.

Isus je osobno prokrčio put, nigdje se nije dugo zadržavao. Bio je iznutra tjeran žarom za Božje djelo u svijetu, za ono što je navijestao: *Tražite najprije kraljevstvo Božje, a sve ostalo bit će vam darovano*. Isusa je jednostavno nemoguće shvatiti bez toga svetoga nemira koji ga je prožimao i silio, bez nutarnjega žara kojim je za svojega Oca izgarao; bez toga je nemoguće shvatiti i sve u Cr-

Tko se svjesno odluči za Isusa Krista, tko u krštenju prihvati životni zaokret prema Isusu, već ovdje može doživjeti: Da, cilj je dan i zadan, on je na neki način već ovdje. Uronjen u smrt Isusovu vjernik živi iz te zbiljnosti. Cilj nije samo pred nama, on je na neki način i u nama, nosimo ga u sebi, u nas je 'ugraviran', hodimo prema njemu. Isus – kao onaj koji nije imao gdje nasloniti glavu – učinio je sve za nas. Kao vjernici ne započinjemo od ničice; Isus je 'kao preteča za nas unišao' iza zastora prema kojemu idemo ispunjeni nadom kao čvrstim sidrom duše (usp. Heb 6,20).

kvi. Duh je onaj koji sili, tjera, pokreće, koji stvara novoga čovjeka. Stoga treba pozdraviti oživljavanje hodočašćenja u Crkvi i svijetu. Vjernik se ne smije zadovoljiti sa *status quo*, mirovanjem u mjestu. Čovjeku je malo, premalo i onda kad misli da ima sve.

On, kao vječni putnik i hodočasnik u svijetu, zna da i najdivnije iskustvo i najljepša melodija nosi u sebi samo predokus i obećanje vječnoga, neponovljivoga, što slijedi.

Čovjek se nikada na ovoj zemlji ne osjeća doma. Nije ovdje naš zavičaj. Nije to poziv da obezvrijedimo zemlju, život koji živimo, naprotiv: Na nama je imati u sebi nešto od onoga što je prožimalo i prodahnjivalo Asiškoga sirotana koji se divio svemu stvorenomu i svemu pjevao hvalospjev jer je u svemu vidio Očev trag. Nikada se ne zaustaviti na postojećemu, uvijek biti svjestan da je sve zemaljsko samo predigra i provizorij. A tko

je imao sreću doći do *Finistère*, napovir beskraj i Atlantika, zna otprilike što bi značilo preporadanje iz *vođe i Duha Svetoga*. Uroniti u beskraj oceana, izroniti iz smrti i vratiti se u svoj svagdan kao školjka, trajni uskrnsni znamen preporadanja, svijesti da smo na putu do cilja. Svaki hodočasnik osjeća u sebi nutarnju podvojenost i napetost ispunjenja onoga već i onoga još ne biti na cilju.

Žudnja za konačnim ispunjenjem

Hodočasnik je i vjernik u korizmenom vremenu svjestan da njegov put ne svršava u nedohodu i nigdini. On je nošen sigurnošću da je na pravom putu, on zna cilj, zna za onoga tko je za sebe rekao da je pravi i jedini Put. Ponovno nas potiče Posl. Hebrejima da uspravimo *ruke klonule i koljena klecava*, da poravnamo staze za noge da se hromo ne iščasti, nego da ozdravi (usp. Heb 12,12). Stoga nam treba ne samo posebnih, svetih mjesta i putova nego i svetih osoba kao sputnika koje idu zajedno s nama, koje su putokaz na životnom putu. Ne bez razloga se toliki zapućuju u Marijina svetišta svjesni tko je i što je Marija u Isusovu ali i vjerničkom životu. Ali istodobno svjesni onoga što je rekao generalni tajnik UN i mistik Dag Hammarskjöld, da je 'najdulji put put prema vlastitom srcu, put unutra, u vlastitu dubinu'.

I da se vratimo na gornju Blochovu misao. On se izrazio kako je zavičaj za njega nešto što svima pokazuje put u djetinjstvo, ali ondje još nitko nije bio. Povezujemo zavičaj s djetinjstvom, a djetinjstvo nije istovjetno sa zavičajem. Možda nešto struji u djetinjstvu što u sebi nosi okus zavičaja, gdje još nitko nije bio. Za njega je zavičaj utopija, nigdina. Međutim, djetinjstvo nije zavičaj, nego obećanje zavičaja. Ono što smo možebit kao djeca iskusili kao zavičaj očekujemo u budućnosti, gdje se možemo konačno odmoriti, nakon zemaljskoga lutanja. Veliki Dante u svome genijalnom spjevu predstavlja nam mitskoga junaka Odiseja u kome je neutaživa glad i žeđ, žar i žudnja za neistraženim, za konačnim ispunjenjem i potpunom srećom. I njega vuče žudnja prema beskraj, okreće svoje lice i kormilo svoje lađe prema nepoznatome. To je samo horizontalno, zemaljsko putovanje morima, koje u jednom trenutku treba obrat, usmjerenje prema okmicima, prema Nebu i vječnosti. Prema spoznaji Boga koji nam se objavljuje u Isusu Kristu. To je zadaća našega korizmenoga hoda. A znamo da u Međugorju hodočašćenja počinju upravo u ožujku. Pa molimo za sve koji će doći, koji namjeravaju hodočastiti, da to bude u duhu molitve i obraćenja, u duhu Marijinih nakana.

Poziv na svetost

Svetost, punina kršćanskog života ne sastoji se u ostvarivanju izvanrednih, velikih pothvata, nego u povezivanju s Kristom, u sjedinjenju s njime, u usvajanju njegovih stavova, njegovih misli i njegova ponašanja.

vlč. Adalbert Rebić

Gospa nas poziva na svetost života vjerna Božjem pozivu koji je on u Starome zavjetu uputio svem Božjem narodu: „Budite mi dakle sveti, jer sam ja, Jahve, svet; ja sam vas odvojio od tih naroda da budete moji“ (Lev 11,44-45; 19,1; usp. Lev 20,7,26). Isus je svoje učenike pozivao da budu milosrdni kao što je Bog milosrdan: „Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan“ (Lk 6,36). Milosrđe je praktična strana svetosti. Apostol Pavao u vrlo značajnom himnu na početku poslanice Efežanima sve vjernike poziva na svetost života: „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, on koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu. Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim ...“ (Ef 1,4; usp. Kol 3,12; 1 Sol 4,7; 1 Pt 2,9). Pavao govori o svima nama. Svetost, punina kršćanskog života ne sastoji se u ostvarivanju izvanrednih, velikih pothvata, nego u povezivanju s Kristom, u sjedinjenju s njime, u usvajanju njegovih stavova, njegovih misli i njegova ponašanja.

Pozvani smo, dakle, biti sveti kao što je Bog svet. Taj poziv se temelji u objavljenoj istini da je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku (usp. Post 1, 27). Čovjek treba odražavati Božju svetost svojim ponašanjem, svojim riječima i djelima, jer je on kao slika i prilika Boga odraz Božje svetosti i Božjeg milosrđa. Božja je svetost bremenita dinamizmom, misterijem i veličajnošću u kojoj se može nazrijeti nešto nadnaravno. Stoga ta

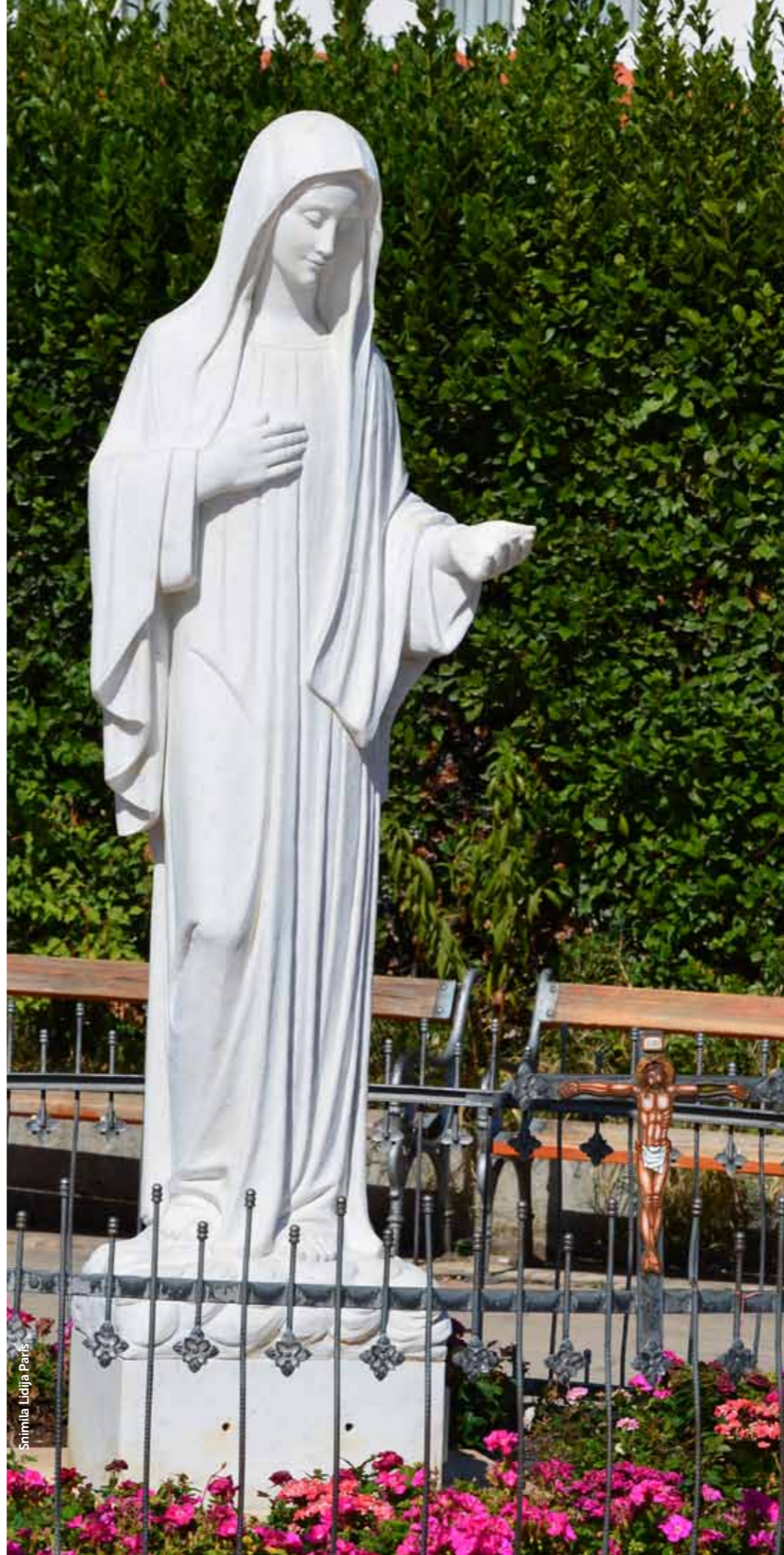
Božja veličajnost u objavi ljudima budi pomiješani osjećaj groze i privlačnosti, kojim čovjek biva svjestan svoje malenosti pred očitovanjima otajstveno božanskog, božanske veličajnosti (Mojsije, Izaija, Jeremija, Pavao).

Bog je izvor i temelj svetosti

Međutim, Biblija se ne zadovoljava time da iznese čovjekove reakcije pred božanskim nego sadrži objavu Boga samoga: definira svetost u Bogu samome od koga dolazi svaka svetost. Pitanje naravi Božje svetosti jest pitanje Božjeg misterija, Božjeg otajstva i njegova saobraćanja s ljudima. Ta svetost na koju su ljudi pozvani dar je Duha Svetoga, dar je Božje Ljubavi. Ljubav, to jest Bog sam, prema Ivanu (1 Iv 4,18) izvor je čovjekove svetosti, Ljubav je ona koja pobjeđuje grijeh što prijeći ostvarenje čovjekove svetosti.

Pitanje je kako doći do svetosti, kako je ostvariti, kako odgovoriti Božjem pozivu na svetost. Marija nam prva može biti uzorom kako to učiniti, kako to ostvariti. Njezin odgovor Bogu: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (Lk 1,38) treba biti smjerokaz na putu našega života. Sveti život nije plod naših snaga, samo našeg nastojanja, naših čina, nego je plod i učinak Božji, djelo Duha Svetoga. Bog, tri puta sveti, čini nas svetima, Duh Sveti koji djeluje u nama čini nas svetima. Uskrsli Krist koji nam je po krštenju darovan, on nas preobražava, iz grješnih pretvara nas u neokaljane i svete ljude. Naša je sudbina nerazrješivo vezana uz Uskrsloga Krista.

Sveti pripadaju svim razdobljima života, svim mogućim staležima i pozivima, konkretna su lica svakog naroda, jezika i puka. Vrlo su različiti tipovi. Ti sveci i svetece trebaju za nas biti zvijezde na svodu povijesti. I ne samo veliki sveci, nego i mali i skromni sveci i svetece mogu biti putokaz našega života.

Snimila Lidija Paris

Pitanje je kako doći do svetosti, kako je ostvariti, kako odgovoriti Božjem pozivu na svetost. Marija nam prva može biti uzorom kako to učiniti, kako to ostvariti. Njezin odgovor Bogu: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (Lk 1,38) treba biti smjerokaz na putu našega života. Sveti život nije plod naših snaga, samo našeg nastojanja, naših čina, nego je plod i učinak Božji, djelo Duha Svetoga.

No, sve to Bog ne čini na silu. On poštuje našu slobodnu volju, slobodnu suradnju s njime. Bog od nas zahtijeva da slobodnom voljom prihvatimo ovaj njegov veličanstveni dar svetosti i da živimo u skladu sa svime što je značajka te svetosti, zahtijeva da svojom voljom dopustimo Duhu Svetomu da djeluje u nama, da usklađujemo svoju volju s Božjom voljom, kao što je to činio Isus iz Nazareta u Getsemanskom vrtu: „Oče! Ako hoćeš, odkloni ovu čašu od mene. Ali ne moja volja, nego tvoja neka bude!“ (Lk 22,42).

Kako je moguće postići svetost

Netko će pitati, a kako je moguće svoj način razmišljanja, svoje ponašanje i svoja djela uskladiti s razmišljanjima i s djelovanjem Isusa Krista? Tu nam dolazi u pomoć nauk Drugoga vatikanskog koncila: za svetost je prvi i najnužniji dar ljubav kojom Boga ljubimo nadasve, a bližnjega poradi Boga. „Bog je izobilno razlio svoju ljubav u našim srcima po Duhu Svetomu koji nam je dan (usp. Rim 5,5). Stoga je prvi i najnužniji dar ljubav, kojom Boga ljubimo iznad svega, a bližnjega poradi njega. Da bi pak ljubav poput dobrotu sjemena u duši rasla i rađala rodom, svaki pojedini vjernik mora rado slušati Božju riječ te uz pomoć Božje milosti djelom ispunjavati njegovu volju, često sudjelovati u sakramentima, napose u Euharistiji i u svetim činima te se postojano posvetiti molitvi, samozataji, djelotvornom bratskom služanju i uvježbavanju u svim krjepostima. Ljubav pak, kao sveža savršenstva i punina Zakona (usp. Kol 3,14; Rim 13,10) upravlja svim sredstvima posvećivanja, uobličuje ih i vodi njihovoj svrsi. Stoga je svaki pravi Kristov učenik obilježen ljubavlju prema Bogu i bližnjemu“ (Drugi vatikanski koncil, *Lumen gentium* – Svjetlost naroda, 42,1).

Što je dakle bitno? Bitno je ni jednu nedjelju ne izostaviti svoj susret s Uskrslim Kristom u sakramentu Euharistije. Nedjeljni susret s Uskrslim Kristom ne smijemo pro-

matrati kao teret nego kao svjetlo za cijeli tjedan. Nedjelja bez Euharistije je prazna nedjelja, prazan cijeli tjedan, tjedan bez pravog početka i svršetka. Također, ne započinjati i ne završavati dan bez nekog barem kratkog kontakta s Bogom u molitvi, a na svojem svakidašnjem životnom putu u duhovnome smislu paziti na „prometne znakove“, to jest vjerno slijediti i ostvarivati Deset zapovijedi koje nam je Bog objavio a koje su oblici ljubavi. Stoga se pravi Kristov učenik prepoznaje po ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Evo, to je prava jednostavnost, veličina i dubina kršćanskoga života koji želi biti svet.

U tom je smislu sveti Augustin, tumačeći Prvu poslanicu Ivanovu, rekao jednu vrlo smjela izreku: „*Dilige et facquod vis*, to jest *ljubi i čini što hoćeš!*“ Onaj koji je nadahnut i vođen ljubavlju, koji u punini živi ljubav, taj je vođen od Boga jer Bog je ljubav. Tako su mnogi sveti i blaženi prije nas živjeli, a ako su mogli oni i one, zašto ne bih mogao i ja, pitao se sveti Augustin. Da bismo bolje poznali te duhovne junake, svece i svetece Božje, Crkva kroz liturgijsku godinu slavi spomen na brojnu povorku svetaca i svetica, onih naime koji su živjeli i ostvarili ljubav u punini, znali ljubiti i slijediti Krista u svome svakidašnjem životu.

Oni nam poručuju da je moguće ići putem Isusovim, njega slijediti do kraja života. Sveti pripadaju svim razdobljima života, svim mogućim staležima i pozivima, konkretna su lica svakog naroda, jezika i puka. Vrlo su različiti tipovi. Ti sveci i svetece trebaju za nas biti zvijezde na svodu povijesti. I ne samo veliki sveci, nego i mali i skromni sveci i svetece mogu biti putokaz našega života.

Eto, kako je lijep i veličanstven i jednostavan kršćanski poziv na svetost. Svi smo pozvani na svetost. Isus Krist nas zove na svetost, Gospa nas zove na svetost, Isusovi apostoli nas zovu na svetost. Svi oni zovu nas da promijenimo svoje živote, da i mi postanemo, kao sitni kamenčići, dionici veličanstvenog kršćanskog mozaika svetosti.

Unutarcrkveni kontekst Gospinih ukazanja (II.)

Prevoditelj Novoga zavjeta i Pjesme nad pjesmama, sveučilišni profesor teologije, autor mnogih knjiga, fra Ljudevit Rupčić (1920. – 2003.), u siječnju 1983. objavio je knjigu *Gospina ukazanja u Međugorju*. Riječi napisane prije trideset godina aktualne su i danas.

fra Ljudevit Rupčić

Potreba ženske ljubavi i brige navela je Isusa da nam povjeri svoju majku i učini je majkom svih ljudi. To je razlog zašto ona nastupa u povijesti na razne načine kako bi pomogla ljudima. Stoga joj se ljudi mogu obratiti u svakoj neprilici i potrebi bez bojazni da će biti zaboravljeni ili odbačeni. Po njezinoj ljubavi mogu bolje upoznati Božju ljubav prema sebi i biti sigurniji u nju.

Duh se može opaziti i posvjedočiti samo u čovjeku i njegovu životu

Nazočnost je Duha i u Crkvi i u svijetu zajamčena Kristovim obećanjem (usp. Iv 14, 16-17) ali Duh se može opaziti i posvjedočiti samo u čovjeku i njegovu životu. To se vidi u Marijinu ukazanju vidiocima i na svoj način na Crkvi koja se u vjeri, molitvi i slavljenju Euharistije okuplja oko Gospe i vidjelaca. Iskustvo je nazočnosti Duha da, kad god on nekoga dotakne, proizvodi u njemu nešto novo. Kako Duh na Duhove hodočasnica nije ispunio samo um i srce nego i živce, i oči, i pluća, i krv, i moć predočavanja, i jezik, te su njime disali, tako on i u Međugorju ispunja svakoga tko mu se otvori. Duh nije zaključak iz razumskih premisa nego dar onima koji mu se izlože. Suh razum nikad ne može doći do Duha, njegove istine niti ih može posvjedočiti. Duh nadilazi razum i daruje mu se.

Duh oblikuje novi život, daje znanje, bistri i otvara oči. Duha treba imati da bi ga netko upoznao jer samo Duh poznaje Duha.

Svojstvo je Duha da stvara uvijek novo. Svratanje pozornosti na postignuto, posjedovano i programirano isto je što i zatvoriti se Duhu.

Kršćani, osobito oni koji u Crkvi nose veću odgovornost, nikada ne smiju popustiti napasti da ušutkaju Duha, te njega i njegovo djelovanje u čovječanstvu otklone.

Crkva koja se okuplja u Međugorju ustrajno i uvjerljivo svjedoči o nazočnosti Duha u sebi, otvara se njegovu pozivu da izađe iz prošlosti i s punim se povjerenjem usmjeri u budućnost; svjedočki prenosi vjeru moli-

tvom, obraćenjem, slavljenjem Euharistije, životom te time druge poziva na vjeru.

Kad se uzme u obzir da tu zajednicu tvore sve kategorije današnjih ljudi, muškarci i žene, djeca i odrasli, školovani i priprosti, učenci i učitelji, profesori i studenti, zdravi i bolesni, tvornički radnici i intelektualci, zemljoradnici i obrtnici, kršćani i nekršćani, vjernici i nevjernici, oženjeni i neoženjeni, nevini i grješni, domaći i stranci i da se sve te njihove razlike stapaju u jedinstvo jednoga srca i jedne duše, opravdano je zaključiti da je to djelo onoga istog Duha koji je bio veličanstveno djelatan na Duhove u Pracrkvi jeruzalemskoj. Njegovo djelo u Međugorju znak je i potvrda da se jedinstvo, mir i pravi ljudski odnosi ne samo mogu nego i jedino ostvaruju istim Duhom. Svi drugi pokušaji na širokoj razini svijeta ostaju samo puke želje i skupi pro-mašaji.

Objava pravog zajedništva

Ta golema međugorska crkvena zajednica svjedoči o djelovanju Duha u njoj, o njegovoj sposobnosti, volji i spremnosti i o njegovim plodovima. Njezini ljudi bosim nogama, obraćenjem, postovima i pričestima glasaju za Duha. Oni niti traže niti daju kakve političke odgovore za svijet. Oni su tražili odgovor za sebe i dobili ga. To svoje iskustvo s Duhom ispovijedaju ljubavlju, mirom i bratskim odnosima. To nije politička nego vjerska ispovijest. Sve vrijeme čudesnog događanja u Međugorju, u tome naoko šarolik i raznovrsnu svijetu nije bilo ni jednog neljudskog ispada, ni truna zle volje. Bez čuvara reda bio je savršen red. I tu se Duh pokazao tvorac reda a ne nereda (usp. 1 Kor 14, 33). On uspostavlja red u svakom čovjeku unutra i zato ga svatko ima. Svuda ga sa sobom nosi i drugima dariva. Bez nutarnjega reda nije moguće ni vanjski imati ni u dru-

gima ga uspostavljati. Svojim postojanjem i stalnim djelovanjem međugorska je zajednica objava pravog zajedništva koje poziva sve ljude da se prihvati i proširi istim sredstvima i pod istim uvjetima vjere i obraćenja. Komu je do pravog mira, međusobnih i bratskih ljudskih odnosa i reda u svijetu, ne može ništa imati protiv sredstava koja to omogućuju.

Stvaralačka i spasiteljska nazočnost Duha Svetoga koju su napose i zajedno iskusili ljudi u Međugorju postaje u njima neiscrpn izvornade u novu budućnost. Ono što Duh po njima i na njima stvara nadilazi sve mogućnosti a ne samo dostignuća ljudskog uopće.

Božjoj se ljubavi treba otvoriti

U svijetu se danas više govori o tjeskobi nego o nadi. Gledano na ljudsko iskustvo to je i opravdano. Ali katastrofa nije jedina sudbina svijeta. Postoji ne samo teoretska nego zbiljna alternativa, koju je Duh ponudio i ostvario na ljudima koji su mu se kao oni u Međugorju otvorili. Tu se Bog pokazuje da je Bog živih, a ne mrtvih (usp. Mk 12, 26-27; Mt 22, 32). Svijet nije za njegovim leđima nego u njegovim rukama ili, još bolje, u njegovu srcu. On je Bog spasenja i oslobođenja. Apelira na čovjekovu slobodu i uvjerava da granice između Boga i čovjeka nisu granice Bogu nego čovjeku koje čovjek sam postavlja prema njemu na svoju štetu. Bog je čovjeku veliko obećanje. Božju ljubav ne treba zasluzivati nego joj se otvoriti jer je bezuvjetna i bezgranična, slobodna u davanju i prima-

nju. Stoga, dok se Bog nudi kao ljubav i čovjekov sadržaj, ujedno apelira na čovjekovu slobodu da ga prihvati. Iako budućnost ovisi o Bogu, njezin povoljni modalitet ovisi o čovjekovoj otvorenosti prema Bogu. Tu je osnovana nada koja uza se veže radost, kako je to Duh i rekao na II. vatikanskom saboru konstitucijom „Radost i nada“; što je Duh rekao tu, ostvario je u Međugorju. Time je njegova riječ vjerodostojnija, djelovanje prepoznatljivije, vjernost očitija, a poruka nametljivija i obveznija.

Sigurnost darovanog i ostvarenog mira u ljudima koji su se u Međugorju iskreno otvorili Duhu ne dopušta fatalističko prepuštanje sudbini nego osposobljuje i obvezuje ljude da se sa svom slobodom, snagom i sigurnošću angažiraju u povijesti kao „Božji suradnici“ (1 Kor 3,9). Oni su svjesni da u svom vremenu, svojoj kulturi i društvenoj situaciji zatiču Boga koji čovjeka interpelira, uči, potiče i pomaže. Zato mu ne treba izlaziti iz sadašnjosti i povijesti uopće da u njima ne bi ostavio Boga kad se našao sam i u praznom. Oni ne smatraju ovaj svijet tuđim nego svojim. Nemaju uopće potrebe izlaziti iz njega nego ga prihvatiti, obogatiti, osmisliti i povesti naprijed njegovoj savršenosti. Oni shvaćaju sadašnji trenutak časom angažiranja s Bogom na stvaranju bolje povijesti. Zbog Božje nazočnosti u njemu smatraju se pozvanim i osposobljenim da se stvaralački okrenu prema njemu. Iako nisu od ovoga svijeta, ipak su u njemu i za njega. Svijet im nije „grješna prigoda“ ili opasnost nego mjesto susreta s Bogom i angažmana s njim u stvaranju. Svijet je mjesto gdje se Bog objavljuje i gdje radi. Tu je bližnja prigoda sresti ga i zaslužiti vječnost.

Božja stvaralačka akcija

Ljudi koji su doživjeli Boga u Međugorju i koji su njime prožeti ne bježe iz ovoga svijeta i povijesti. Naprotiv, uvjerivši se da je on u njima, više vole ovaj svijet jer vide da je on Božji svijet, imaju više poštovanja prema njemu i povjerenja da on ne će biti čovjekova tamnica ili stratište nego njegova domovina. Ljudi sad znaju da su ovaj i drugi svijet jednako Božji i međusobno usklađeni. Hod do boljeg svijeta ide kroz ovaj svijet. Ne može se preskočiti nego proputovati. Njegova je povijest prilika da se ljudi uredno i uspješno domognu boljega i savršenog.

Vidjevši Boga u svijetu i u povijesti, ljudi se s punim povjerenjem pridružuju Bogu u stvaranju svijeta i upravljanju povijesti prema njezinoj svrsi koja, jer je Bog njezin gospodar, može biti samo čovjekovo dobro.

Iz ponašanja ljudi vidi se da oni između ovoga i onoga svijeta vide sklad i povezanost

i da ih ovaj svijet ne odvodi na stranu, nego da njime ide put u bolji i konačni svijet. Zato se s velikom ljubavlju prihvaćaju svoga posla u ovom svijetu i povijesti. Oni tako rade kao da sve ovisi o njima, a tako se mole kao da sve od Boga dolazi. Oni znaju da Božja stvaralačka i spasiteljska akcija dolazi kroz njihovu akciju i da je ta akcija sigurno uspješna, jamstvo je istodobna Božja angažiranost. Kad je u proljeće i ljeto godine 1982. vladala nezapamćena suša, koja bi malovjerne mogla navesti na očaj jer preko tri mjeseca nije padala kiša, ni crkva se ni njive nisu napuštale. Ljudi su učinili svoje uvjereni da će i Bog činiti svoje i da će tako trud sigurno roditi plodom. Na njima je blistala nada i progovorilo uvjerenje da će sve biti dobro. Tako je i bilo. Prinos ljetine bio je vrlo dobar pa i bolji nego ijedne druge godine koju pamti današnji naraštaj.

Crkva nije utvrda nego putnica

Ljudi koji se u Međugorju otvaraju Duhu izloženi su zajamčenoj budućnosti koja je bljesnula na Isusu Kristu: u nju ih je uveo sam Duh Sveti. I to ih nije ostavilo netaknutim. Zbog toga je njihov razum razumniji, volja jača, nada sigurnija, angažiranost u životu odrješitija. Pogled na povijest pogled je na Isusa Krista, vrhunca i gospodara povijesti u kojoj vide Božju ljubav na djelu prema njima. U Kristu vide kraj i vrhunac svoje povijesti. Stoga Kristom mjere sve u svome životu i probijaju se u ovome svijetu s jasnom perspektivom do njega, svoga prvog i posljednjeg dobra. Njihova zajamčena budućnost u Kristu relativizira sve sadašnje. Oni ne žive u strahu nego u nadi i odgovornosti; ne umiru očajni nego puni nade koja ne može iznevjeriti.

Ta Crkva koju u Međugorju Duh Sveti okuplja, uči i vodi svojim životom iznutra razmiče granice svega dosadašnjeg i pokreće sve ustajalo naprijed. U tome do izražaja dolazi proročka uloga Crkve, koja ni njoj ni svijetu ne da da se zaustave na sadašnjem ni da budu zadovoljni sobom, nego da se stalno pokreću naprijed k boljem, savršenijem i posljednjem. Crkva nije utvrda nego putnica. I ona i svijet pozvani su zajedno u Kristu na istu proslavu. Crkva treba predvoditi; ne smije se mjeriti onim što jest nego onim što mora biti. To dvoje nije isto i zato se ne smiju poistovjetiti. Crkvu, koju Duh Sveti napunja Božjim životom, snagom toga istoga života isti Duh potiče i hrabri da odrješitije odmiče od prošlosti, da se hrabrije i pouzdanije usmjeruje prema budućnosti. Taj poziv dan je u svjedočanstvu života koji je

Nastavak na 34. str. ▶

Iz fototeke ICM-a, snimljeno 1989.

Sveta Misa – srce i duša naše vjere, Srce svijeta i Sunce spasa (X.)

Svjesni da Crkva „čini Euharistiju“ i da „Euharistija čini Crkvu“ katolici-vjernici Euharistiju slave kao izvor i vrhunac svojega identiteta i poslanja. Stoga su osobito važna naša nedjeljna okupljanja u ime Gospodnje na euharistijska slavlja kako bi se ponovno otkrivalo vlastito poslanje novoga i vječnoga Zavjeta.

fra Petar Ljubičić

Neka nam nedjelja bude doista dan Gospodnji, i to milosni dan kada slavimo Euharistiju koja je središte našega kršćanskog života. Neka Sveto pismo ima posebno mjesto i u našim obiteljima želimo da Biblija bude knjiga života za pojedinca i obitelji, kao i za naše zajednice. Neka ona bude knjiga oko koje ćemo se okupljati, s kojom ćemo moliti i u kojoj ćemo nalaziti obilnu hranu za naš život jer tu je zapisana Riječ Božja, Riječ života, Riječ koja se utjelovila. S Petrom naših dana i mi Gospodinu Isusu recimo: „Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga“ (Iv 6, 68). (Usp. Hrvatski biskupi u prigodi Euharistijskoga kongresa 2000.)

Kao osvjedočeni vjernici pozvani smo na čestu svetu pričest, štoviše svakodnevnu, ali s dužnom pripremom i poštovanjem prema euharistijskom Isusu. Sam Krist je „žarko želio blagovati sa svojim učenicima“ pa je jasno da je ostavio i svojim vjernicima istu hranu.

Iz Ivanove usporedbe mane i Euharistije može se zaključiti: kao što su Izraelci svaki dan morali skupljati manju i nisu je mogli nagomilavati, isto vrijedi i za Euharistiju koju treba svakodnevno blagovati. Isto tako se svakodnevno moli u molitvi Gospodnjoj „kruh naš svagdanji“. A oci i kršćanska tradicija, tumačeći taj članak, povezali su ga izravno s blagovanjem euharistijskoga kru-

ha od kojega nema potrebnijega, pa bi i kršćanima trebalo biti jasno koliko je potrebna dnevna pričest kao duhovna hrana.

Ne zaboravimo da je Euharistija lijek protiv grijeha jer nas čuva od teških i čisti od lakih, ublažuje strasti i gasi požudu. Očito je kako nije moguće živjeti na putu istinske svetosti bez svete pričesti. Da je tako, najbolje svjedoče mistici koji pred Presvetim imaju mističke doživljaje. Jedan od njih je i blaženi Ivan Merz. Iz pisama i drugih tekstova i svjedočanstava, koja su ostala kao dokazi središnje uloge Euharistije u njegovu životu, izbija kristalna jasnoća koliko je velika i jaka bila njegova vjera u Kristovu stvarnu prisutnost u tom sakramentu. Euharistija je za Iva-

na Merza čudo nad čudima: „Najveća stvar koja postoji na svijetu jest sv. Crkva; najveća stvar u Crkvi jest Misa, a u Misi pretvorba. I kao što je Krist za svoga zemnog života bio usmjerio sve svoje misli prema Golgoti, tako zaručnica Kristova, Crkva, upire sve svoje poglede prema oltaru. Što se dakle događa na oltaru, to je najveća stvar koja se uopće zbiva na svijetu. Tamo se zbiva socijalno djelo kat-egzohen, molitva i žrtva, koju je za spas cijeloga svijeta prikazao Isus na Kalvariji i koju katolička hijerarhija – taj nosilac svećeničkog reda Kristova – javno prikazuje Bogu za sve ljude i u ime njih svih.“

Iz ovoga je teksta jasno da je za Merza Euharistija žrtva ljubavi za čovjeka i cijeli svi-

jet. Euharistija ne može biti odijeljena od oltara, od Kristove žrtve koja se sakramentalno obnavlja po rukama svećenika niti može biti potpuna bez pričesti, stoga i naglašava da je „sveta Misa bez pričesti fragmentarna“.

Blaženi Ivan kaže: „U sv. Pričesti gdje se vaše tijelo i vaša duša ujedinjuje sa samim Božanstvom, treba biti vrhunac našega života; u tom je činu i vrhunac cjelokupne liturgije.“ On se poziva na Gospodinovu želju da se utjelovi pod prilikama kruha i vina jer je htio da ga blagujemo, a to su dobro shvatili i prvi kršćani koji su se pričesćivali svaki put kad su slavili sveta otajstva. Za Merza je bilo nezamislivo biti katolik a ne ići na svetu Misu, kao i ići na svetu Misu a ne ići na pričest.

On je vrlo dobro iskusio da Euharistija, kao vrhunac liturgijskoga života i središte Crkve, postaje najprikladnije sredstvo koje vjernike vodi k postizanju kršćanskoga savršenstva. Ona je moćno sredstvo za duhovni i asketski život, za svladavanje tijela i tjelesnih napasti koje ide od prevladavanja grijeha pa sve do potpunoga sjedinjenja duše s Bogom i stvarnoga doživljaja da je ona predokus budućih dobara i proslave u nebu: „Euharistija, najjače sredstvo, za nas je na ovoj zemlji ona vatra koja u nama pali hrde grijeha i daje života našoj duši, tako da i ona usplamti novim žarom. (...) Ona nas vodi k vrhuncu kršćanske savršenosti, pravoga unutarnjeg života. Ona je naša prva radost na zemlji; po njoj već postajemo dionicima buduće nebeske slave. (...) Sveta Pričest najbrže i najlakše preporuča i diže naš nutarnji život. U svetoj Pričesti duša slavi svoje trijumfe, ona postaje slična svome božanskom Zaručniku, postaje božanska. Granice nutarnjeg savršenstva kao da prestaju; duša postaje dionicom nezizmjernosti i vječnosti.“

Kao što je Marija bila Bogorodica, tako i svatko tko se pričesti postaje bogonosac, jer nije primio u svoje srce i dušu samo komadić tijela, nego je primio Krista, živoga i pravoga Boga i Čovjeka, koji se nudi kao hrana nebeska i ljudima i anđelima. Nije stoga čudo da Merz, imajući takav pogled na Euharistiju, u njoj pronalazi izvanredno pedagoško sredstvo odgoja mladih, ali i svih ostalih dobi, staleža i grupa. Na savršenoj harmoniji božanskoga i ljudskoga u bijeloj hostiji može se napajati i ljudski skladni život i razvoj. Samo na bjelini male hostije može se izgraditi čist i čvrst naraštaj, jer Euharistija „je golema pobuda za mlade i zapuštene duše, okrpja za bojažljive a i za one koji neustrašivo ispovijedaju svoju vjeru, velik porast unutarnje snage i snažna utjeha u borba-ma“ (Ivan Bodrožić, str. 188-191).

„Čovjek je stvorenje kojemu je Bog udahnuo besmrtnu dušu“, što znači da je čovjek

Kao što je Marija bila Bogorodica, tako i svatko tko se pričesti postaje bogonosac jer nije primio u svoje srce i dušu samo komadić tijela, nego je primio Krista, živoga i pravoga Boga i Čovjeka koji se nudi kao hrana nebeska i ljudima i anđelima.

jedan i jedinstven, neponovljiv. Ova definicija daje odgovor na to tko je i što je čovjek; odgonetava tajnu njegova postojanja. Izašao je od Boga i ide prema Njemu kao prema svome jedinom cilju, a budući da je sastavljen od duše i tijela, čovjek traži načina i ima u sebi usađenu želju onostranosti; osjeća da samo po ispunjenju te želje ostvaruje sama sebe. Bog je iz ljubavi stvorio čovjeka i iz ljubavi ga privodi k punini spasenja. Da bi čovjek to shvatio i postigao, potrebna mu je pomoć. Da bi preživio i da bi postigao cilj svoga života, potrebna mu je hrana za tijelo i dušu. Tko je mogao dati tu istinsku, pravu hranu života i spasenja? Samo dobri Bog mogao je dušu i tijelo nahraniti hranom spasenja. Ta uzvišena nebeska hrana je Euharistija.

Euharistija je zaista čudesni Božji dar u kojem nam je darovana hrana za cjeloviti rast i duše i tijela, hrana koja u nama djeluje kao sjeme obdarujući nas već na zemlji klimom besmrtnosti što raste za vječnost.

Marthe Robin živjela je pedeset tri godine bez hrane samo se pričesćujući dvaput tjedno

Bog svakom stoljeću dariva svoje svece, svoje dozivatelje i upozoravatelje, svoje mistike. Kad zla, tamna vremena uznemiruju čovječanstvo i čine ga nesigurnim, tada nas ove, od Boga velikim milostima nagrađene duše dovode do spasenjskog svjetla – Isusa Krista.

Dana 6. veljače 1981. u mjestancu na jugu Francuske umrla je Marthe Robin, kći jednostavnih seljaka. Život joj je bio iznimno težak i dugačak. Sve je hrabro prikazivala Gospodinu za zadobivanje milosti zbog mnogobrojnih strašnih zločina u našem vremenu. Rođena je 13. ožujka 1902. u Châteauneuf de Galaureu, odrastala je kao ljupko, veselo i neopterećeno dijete u svojih roditelja, kojima je vrlo rano trebala pripomagati na imanju. Napose je voljela biti na polju, u Božjoj prirodi. S prijateljima je čuvala krave i ovce svoga oca. U šesnaestoj godini života odjednom su započele strašne muke, snažna glavobolja i čudnovata oduzetost nogu, a kasnije i ruku. Usto više nije mogla ni gutati. Mnogi su se liječnici brinuli o njoj, ali nitko

joj nije mogao pomoći. Jedva je uzimala nešto malo hrane.

Unatoč silnim patnjama to jednostavno dijete jasno je znalo da ga Bog poziva. Ispunjena njegovom milošću, Marthe je 25. listopada 1925. cijelo svoje biće svečano predala Božjoj volji. Iako skromne naobrazbe i bez velika vjerskog znanja, ova je djevojka shvatila smisao patnje – riječ je o Božjem daru za spas izgubljenih duša. Osjetila je Božju ljubav i Njegovo milosrđe te je bila spremna žrtvovati se do kraja.

Evo njezine molitve: „Bože moj, sve si tražio od svoje male službenice. Uzmi i primi sve. Ovoga se dana predajem Tebi bez pridržaja i bez povratka. O Ti ljubljene moje duše! Jedino Tebe želim i za Tvoju ljubav odričem se svega.“ Tako je ova blažena duša svu svoju patnju prikazala Gospodinu.

Osim uzetosti mišića, Marthe uopće više nije mogla jesti. Od 1928. do 1981., odnosno do svoje smrti, samo je primala svetu pričest koju su joj donosili jednom ili dvaput tjedno. Primila bi svetu hostiju, koja bi nestala a da je ne bi ni progutala. U rujnu 1930. ukazao joj se Isus Krist. Čula je njegov glas: „Želiš li postati kao ja?“ „Evo me, službenice Tvoje!“ bijaše njezin odgovor. Dobila je Isusove rane, postala je stigmatizirana. Od tada je svakoga petka u tjednu proživljavala golgotu. Zbog rana trnove krune silno je krvarila iz očiju te je oslijepila. Također se morala odreći sna; zbog posvemašnje nesаницe patila je sve do svoje smrti, 6. veljače 1981.

Mala bi se Marija Magdalena de Pazzi, koja je postala velika svetica, svaki put tijesno privinula svojoj majci kada bi se ona vratila kući poslije svete pričesti.

„Majko, govorila je, daj da budem posve blizu tebi, da budem posve blizu Isusu!“

Privinimo se i mi srcem čistim i punim ljubavi što bliže Isusu. Po svetoj pričesti neka naše srce počiva na Isusovu srcu!

Marthe Robin

Osim uzetosti mišića, Marthe uopće više nije mogla jesti. Od 1928. do 1981., odnosno do svoje smrti, samo je primala svetu pričest koju su joj donosili jednom ili dvaput tjedno.

Jakov Čolo (4/5)

Gospa nas u Međugorju na poseban način poziva na obraćenje. Mnogim hodočasnici koji dođu u Međugorje kažem da se ovamo ne dolazi u prvom redu radi vidjelaca. Ovamo se ne dolazi da bi se vidjeli neki vidljivi znakovi, jer najveće što se može primiti u Međugorju jest naše obraćenje. Započeti jedan novi život, život s Bogom, i što je još važnije, ponijeti taj život svojim domovima, jer Međugorje ne prestaje ovdje, Međugorje se treba nastaviti živjeti u svojim domovima. Nije važno reći, bili smo u Međugorju. Važno je da ostali prepoznaju duh Međugorja u nama, da vide Boga u nama i kako Bog djeluje preko nas. To je pravi primjer Međugorja, to je primjer koji Gospa traži od svih nas. Mogli bismo reći, iako je to za nekoga teško: moramo manje pričati jezikom, a više svojim životom. Svi mi znamo dobro pričati, ali trebamo se upitati činimo li ono što pričamo.

Gospa je došla u Međugorje kao Kraljica Mira. Na početku nas je pozvala da molimo za mir, ali je rekla: „Draga djeco, ako nemate mira u svojim srcima, ne možete moliti za mir“. Gospa uvijek kaže, u prvom redu molite za mir u svojim srcima. Što je ljepše nego kad čovjek ima mir u svome srcu, kad ima ljubav u svome srcu, kad može voljeti svakoga čovjeka, kad svakom čovjeku može pružiti ruku? Naša nas vjera uči isto. Gospa nas u Međugorju uči da moramo voljeti sve ljude. Svima nam je lako voljeti svoje prijatelje, svoje bližnje, ali moramo voljeti sve ljude, u svakom čovjeku trebamo prepoznati Isusa i moramo moliti za sve ljude koji ne vjeruju u Boga, koji još nisu osjetili njegovu ljubav. Moramo biti primjer tim ljudima.

Suosjećajnost i vjera jedne žene

Cijeli je grad na nogama, opet neko suđenje. Ljudi žure prema sudištu. Svako malo nekome se sudi, nekoga se optužuje i razapinje na drvo križa kao na stup srama. O, Jahve, umorna sam od svega ovoga. Čujem starog susjeda kako ponavlja riječi Pisma: **Govore o miru, a sile na rat!**

s. Lidija Glavaš

Djeca su već u kućnom dvorištu. Igraju se. Neka barem ona ne rastu uživajući u tuđoj patnji. Nakon kratkog vremena osjetih snažnu bol u srcu. Ostavljajući sve, podoh. Vidjeh Salomu kako sklupčana u prikrajku jeca. To mora biti netko od njezine obitelji, pomislih. Marija Magdalena obličena suzama pruža ruke prema sudištu, uz krik: Pustite mi Učitelja! Pustite mi Gospodina!

Pridoh bliže i ugledah njega, Isusa, već krvava. Kako smo nemilosrdni, pomislih. Isusa poznajem. Slušala sam ga kada je govorio da se volimo, da ne razapinjemo mržnjom jedni druge... Da, to je on! Hoću bliže k njemu. Tihi i bolni žubor moje duše: Neću te, Gospodine, razapinjati, neću te pljuvati i huliti protiv tebe. Samo ti hoću stajati u blizini. Vidi! Nismo svi protiv tebe. Ali oni koji čuvaju svoj tron suđe te, a ti si nevin. Kada te u jednom hipu izudaraše po licu i tako gnusno pljuvahu po tebi izgovarajući riječi smrti, srce mi se sledilo. Ne dadoh suzama da mi ometu put do tebe. Cirenac, sav u znoj, šapuće mi: Pomogao sam mu. A što, što si mu pomogao? upitah. Nosio sam njegov križ, odgovori. Ušutjeh i preispitah se. Križ? Njegov križ? Naš križ... Bijel je rubac, čist kao sunce, u koji prije izlaska umotah svoje lice. Trgoh se i njime obrisah njegovo lice, a on me nježno pogleda i reče: Hvala ti, Veronika!

O, Učitelju! Učitelju moj, koja ljubav! Hvala ti! Nikada neću zaboraviti tvoje riječi. Ti izgovaraš moje ime, ti me prepoznaješ u tolikoj masi, ti me prepoznaješ i u svojoj mucu.

Gurnuše me od njega kao luđaci, a ja zadržah rubac. Ostadoh postrani da isplačem bol. Milujem taj rubac koji je pokupio kapljice njegove krvi i suza. A tada, na njemu ugledah utisnuto Sveto lice... Bijaše to meni za utjehu. Golgota! Golgota! Ne mogu više ni misliti. Tu će biti njegov kraj. Ljubim lice na

rubcu i govorim: Nemoj nas ostaviti. Mi te volimo, mi te ne razapinjemo. Budi jači od njihove smrti. I u ovom trenutku se sjećam da nikada i nitko nije govorio tako lijepo kao ti. Zlatne tvoje usne! Sveto tvoje srce i tvoj duh neka nas ne ostave. Mi smo tu. Siročađ smo bez tebe, Isuse!

Majka Marija sa šačicom njegovih učenika prolazi, želi biti što bliže Sinu. Majka boli jedva hoda, ali je snažna i čvrsta. Rekoh: Majko! Majko! Tvoja smo djeca. Pogledaj nas. Malo nas je, ali smo s tobom. Dva poznata razbojnika koja sijahu strah u gradu bit će na križu zajedno s njim. Oh, pa to je nemoguće! Kako nevinost plaća žrtvu zbog onih divljeg i zlog srca, onih koji su bezosjećajni za istinu i pravdu, za svoje, za svoju obitelj, za svoj narod. Isuse, ti si tu. Ne mogoh ti se približiti. "Neka se pusti zločinac Baraba", na sudištu sam čula uzvike. A ti, ti ćeš umrijeti jer si se borio za dobro svakoga. I za mene. Opet će Baraba "barabirati" i sijati zlo sjeme u korist vlastodržaca. Zaluden je ovaj narod. Dignite se patrijarsi, Abrahame, Izače i Jakove! Pospite ovaj narod pepelom obraćenja...

Tama se nadvi i Golgota prsnu od nebeskih gromovnih strijela. Stresoše se dovratci na odajama Kaife i Ane. Temelji Herodove palače se protresoše. Hram se slomi u srcu i razderaše se njegove zavjese. Da se barem razdiru srca kajanjem zbog grješnih djela, a ne vrata i nadvratnici, ne haljine svećeničke ni vladalačke. Tada odjeknu glas Njegov: *Oče, oprosti im jer ne znaju što čine*. A masa utihnue i nitko ne reče: Oprosti i ti meni! Nitko osim jednoga razbojnika kojega Isus povede u svoje kraljevstvo. I bi: *Svršeno je!*

Gledah Majku kako ga mrtva ljubi u svom naručju, briše mu krv i pljuvačku zločinčaku. Sine moj! Sine moj! – ote se glas iz njezine duše. Onda nas pogleda. Bijaše to pogled nade, pogled pobjede. Tiho prošapta:

Matti Preti: Sveta Veronika

Svoj rubac s Isusovim licem sakrih u njedra da me liječi, da ga ljubim. Da ga ljubim do smrti. Reći ću istinu svojim potomcima: Ovaj čovjek uistinu bijaše Sin Božji.

Ne bojte se, djeco, ovo je tek početak novoga života. Srca nam se ražariše. Ja pritisnuh na grudi još jače i toplije onaj rubac s njegovim svetim licem. A nakon tri dana, kako je i sam govorio, grob je ostao prazan. Saloma, Marija, Ivana i druge žene su ga vidjele. Javiše i njegovim učenicima: Vidjele smo Gospodina. Živ je! Nakon njih vidješe ga i drugi. Isus je uskrsnuo. Njihova pjesma: Ostani s nama, Gospodine... lijepo je biti s tobom, i danas se pjeva. Pjevamo je mi, pjevaju je svi koji znaju da nakon svake patnje dolazi ra-

dost, nakon svake Golgote dolazi Uskrs jer je on, Isus, pobijedio svako zlo, svaku patnju i bol otvarajući nam vrata ljepote svoga Kraljevstva. Stoga, ne dajmo Zlu na oči, ne dajmo Zlu svoju obitelj, svoj narod, svoju Crkvu i svijet. Babilonske kule bogatstva i oholosti imale su svoj kraj. Isti kraj imat će i današnje kule babilonske.

Ako živimo riječi Isusove: *Ljubite Gospodina Boga svoga... Ljubite jedni druge kao što sam ja ljubio vas*, tada je uistinu Uskrs jer živimo s Uskrslim Gospodinom.

Obraćenje

Potrebna nam je promjena života, ponašanja, želja...

fra Marinko Šakota

„Sad je vrijeme obraćenja i činjenja pokore“ (19. srpnja 1981.).

„Draga djeco, obraćajte se vi u župi. To je moja druga želja“ (8. ožujka 1984.).

„Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1, 15).

Obratiti se znači promijeniti smjer, vratiti se Bogu, ostaviti pogriješni i vratiti se na pravi put. U čovjeku potrebnom obraćenja postavlja se pitanje kamo: kamo ide moj život?

Postavi sada sebi to pitanje: kamo idem? U kojem smjeru?

Živim previše stresno?

Ne nalazim vremena za molitvu, za obitelj? Reagiram ljutito?

Stalno optužujem druge da su krivi za sve, a ja uvijek u pravu? ...

„Ova korizma je za vas poseban poticaj da se mijenjate. Počnite od ovog trenutka. Isključite televizor i ostavite različite stvari koje vam nisu korisne. Dragi djeco, pozivam vas da se pojedinačno obraćate. Ovo je vrijeme za vas“ (13. veljače 1986.).

Ti – želiš li se obratiti?

Želiš li promijeniti smjer svoga života?

Mi se najčešće ne želimo obratiti; ne želimo mijenjati uhodani smjer svoga života.

Neki čovjek sjedi u vlaku. Na svakom kolodvoru proviri kroz prozor, pročita naziv mjesta i uzdahne. Nakon četiri ili pet stanica njegov ga suputnik zabrinuto upita: – Je li vam zlo? Tako strašno uzdišete.

Čovjek mu odgovori:

– Zapravo bih morao izići iz vlaka. Vozim se u pogriješnu smjeru, ali je ovdje, unutra tako ugodno toplo.

Kako se obratiti? Što mi pomaže osjetiti da mi je potrebno obraćenje (zaokret, promjena) i da se obratim?

„Bog vas želi spasiti i šalje vam poruke preko ljudi, prirode i mnogih stvari koje vam mogu samo pomoći da shvatite da trebate mijenjati smjer svoga života“ (25. ožujka 1990.).

Misijsko djelovanje svete braće Ćirila i Metoda – sjećanje u Godini vjere

Fra Bazilije Pandžić (1918.), hercegovački franjevac, svećenik, povjesničar i arhivist, živi i radi u Franjevačkom samostanu u Zagrebu (Dubrava). Doktorirao je iz crkvene povijesti na papinskom sveučilištu Antonianum 1945., te ponovno 1950. na državnom sveučilištu Sapienza u Rimu, iz orijentalne filologije. Završio je i studij paleografije. Gotovo četrdeset godina (1947. – 1985.) radio je kao generalni arhivar i analist Franjevačkog reda u Rimu.

Priredio fra Miljenko Šteko

Uz redoviti posao objavio je mnoštvo studija i zbirki nepoznatih dokumenata, sudjelovao na nekoliko međunarodnih kongresa arhivara te u osnivanju Međunarodnog društva crkvenih arhiva (1958.), kojemu je bio prvi dopredsjednik. Bio je i vanjski suradnik Kongregacije za proglašenje svetaca te sudjelovao u osnutku Hrvatskoga povijesnog instituta u Rimu i izdavačke kuće ZIRAL. Objavio je i jedan članak o svetoj braći Ćirilu i Metodu. Budući da se u ovoj *Godini vjere* 25. i 26. veljače u Rimu održao Međunarodni kongres „Sveti Ćiril i Metod među slavenskim narodima: 1150 godina od početka misijskog djelovanja“, s fra Bazilijem smo podijelili njegova saznanja o ovoj Svetoj Braći.

Fra Bazilije, ovih se dana, u programu Godine vjere, obilježava i 1150 godina od početka misijskog djelovanja svete braće Ćirila i Metoda, zaštitnika Europe. Koliki je njihov doprinos u pokrštanju našega naroda?

Sveta braća Ćiril i Metod slave se, zajedno sa sv. Benediktom, kao zaštitnici Europe jer su i oni, kao i sv. Benedikt, imali temeljnu ulogu u stvaranju europske kulture. Bilo je mišljenje da su Sveta Braća imala presudnu ulogu i u pokrštanju Hrvata, no danas se gotovo općenito drži da su Hrvati bili pokršteni mnogo prije Svete Braće. Ipak, njihovo je djelovanje imalo utjecaja i odjeka u povijesti kršćanstva u Hrvatskoj.

Što znamo o počecima njihova djelovanja?

Godine 862. stiglo je u Carigrad izaslanstvo moravskog kneza Rastislava koje je od cara Mihajla Trećeg tražilo biskupa i učitelje za kršćane u Moravskoj.

Moravska je u to doba bila uglavnom kršćanska zemlja. Primila je kršćanstvo iz obližnjih benediktinskih samostana, posebice onih u Innsbrucku i Passauu, ali Rastislav se u to vrijeme bojava njemačke političke prevlasti koja je mogla doći preko katoličkih misionara, pa je želio druge misionare i tražio ih u Carigradu.

Carigrad je vrlo rado udovoljio zahtjevima moravskog izaslanstva jer se i sam bojava da se njemačko carstvo ne proširi na štetu bizantskog utjecaja. Nije mogao poslati biskupa budući da je Moravska pripadala neposredno pod Papinu vlast, ali je poslao učitelje.

Car je imao jednoga već uglednog profesora, koga su općenito nazivali filozofom. Zvao se Konstantin, a rođen je u Solunu oko godine 826. Poznao je jezik Slavena, koji su bili oko Soluna. Car ga je već godine 860. slao u izaslanstvu kod Hazara, odakle je dobio kosti svetoga Klementa.

Konstantin je imao starijeg brata Metoda, koji je jedno vrijeme bio u upravnoj službi, a godine 840. stupio je u samostan. I on je znao slavenski.

Ovoj dvojici braće Mihajlo Treći ponudio je da odu u Moravsku. Oni su odmah pristali i počeli se pripremati. Kako Slaveni nisu imali pisma, Braća su našla jedno pismo pogodno za slavenski jezik, prevela na slavenski neke dijelove Evanđelja i neke molitve.

I onda slijedi evangelizacija.

U Moravskoj su odmah počeli poučavati u čitanju, pisanju i kršćanskom nauku. Među svojim učenicima izabrali su najsposobnije i najprikladnije da im pomažu i da ih naslijede. Da bi oni, njihovi učenici, mogli vršiti dužnost odgojitelja naroda, morali su biti svećenici, a kako Sveta Braća nisu bili biskupi, nisu ih mogli zarediti za svećenike. Stoga, nakon tri godine rada, odluče se

na put u Carigrad, u prvom redu da bi riješili pitanje svećenika za Moravsku. Oluče putovati preko Venecije, jer su ondje mogli najlakše naći lađu za Carigrad.

Dok su godine 867. čekali brod, često su govorili o svom načinu misijskog rada, a posebno su se morali braniti što u službi Božjoj koriste slavenski jezik. Tada se, naime, općenito mislilo da su samo tri jezika – latinski, grčki i hebrejski – posvećeni jezici i da se samo na njima može odvijati služba Božja. Sveta su Braća, naprotiv, zastupala mišljenje da se na svim jezicima može slaviti Boga.

Međutim, prije nego je lađa bila pripravna krenuti prema Carigradu, Sveta su Braća dobila poziv da dođu u Rim. Odmah su se odazvali. Na vratima grada Rima dočekao ih je Papa s mnoštvom naroda. Odveli su ih u crkvu svetoga Klementa, da ondje polože kosti toga sveca, koje su sa sobom nosili.

Bi li se moglo reći da je Sveti Otac osobno stajao iza ove evangelizacije i bodrio ih?

Papa Hadrijan II. odobrio je njihovo misijsko djelovanje. Metoda je posvetio za biskupa i otposlao u Moravsku. Zaredio je neko-

liko njegovih učenika za svećenike i đakone. Ćiril je u to vrijeme teško obolio i umro 14. veljače 869.

Dakle, iz Rima se vratio samo Metod i nastavio evangelizaciju?

Vratio se Metod i našao promijenjene prilike. Nijemci su skinuli i protjerali Rastislava, a smetao im je i sam Metod. Stoga su ga bacili u zatvor, u kojem je proveo dvije i pol godine. Oslobođen je godine 873. na opetovani zahtjev pape Ivana VIII. i djelovao je sve do smrti, godine 885.

Kako je tekao daljnji put ove evangelizacije?

Iza Metodove smrti nastale su jake prepirke između pristaša latinskog i slavenskog jezika u bogoslužju. Novi knez Svatopluk stao je uz pristaše latinskog jezika i iz Moravske protjerao Metodove učenike. Oni su širili slavenski jezik u bogoslužju među drugim slavenskim narodima, posebno među Bugarima, Make-doncima, Srbima i Rusima.

Što možemo kazati o pismu Svete Braće?

Povijesni izvori kažu da su Sveta Braća donijela u Moravsku pismo za Slavene, jer ga ondje nisu imali, zajedno s prijevodom nekih dijelova Evanđelja, molitvama i odlomcima iz svetih Otaca, prevedenih na slavenski i pisanih tim njihovim pismom.

Koje i kakvo je bilo to pismo?

To još ni danas nije znanstveno riješeno. Nekada se mislilo da je to bila ćirilica, ali danas se općenito misli da je to bila glagoljica, koju je Ćiril tada izumio, a ćirilica je nastala nešto

Sveta braća Ćiril i Metod slave se, zajedno sa sv. Benediktom, kao zaštitnici Europe jer su i oni, kao i sv. Benedikt, imali temeljnu ulogu u stvaranju europske kulture. Bilo je mišljenja da su Sveta Braća imala presudnu ulogu i u pokrštanju Hrvata.

kasnije. Prema tome, glagoljica bi bila uvedena u Hrvatsku od učenika svetoga Metoda kad su protjerani iz Moravske.

Glagoljica je tako došla među Hrvate?

Velik dio Hrvata bio je pokršten dvije stotine godina prije Svete Braće. Hrvati nisu znali latinski. Morao im je netko, u njihovu jeziku, protumačiti što je kršćanstvo, kako žive kršćani i kako se mole. To sve nije moglo biti usmeno; moralo se nešto i napisati, da se upamti, da se ne zaboravi, da ostane poznato kasnije.

Ako već nisu imali pisma, morao ga je netko izmisliti posebno za njih. Gotovo je neshvatljivo da je sveti Ćiril u godinu dana izmislio pismo, preveo potrebne stvari i napisao ih tim svojim pismom, a da se kod Hrvata kroz dvije stotine godina nitko ne bi našao to za njih učiniti.

Zvuči gotovo neshvatljivo da je u godinu dana osmišljeno to pismo. Kako to tumačite?

Da je netko izmišljao pismo za Hrvate kad su došli u današnju svoju domovinu, morao ga je sastavljati po latinskom pismu. Budući da latinski jezik i hrvatski jezik imaju mnoge glasove zajedničke, pri sastavljanju pisma nije trebalo izmišljati slova za zajedničke glasove, nego samo za one koji su bili posebni za hrvatski jezik, a u hrvatskoj prošlosti nije bilo takvog pisma. Stoga se nameće misao da su Hrvati pri doseljenju sa sobom donijeli neku vrstu pisma kojim su mu stari vjerovjesnici tumačili kršćanstvo. Kako je glagoljica bila pismo starih Hrvata, ona je, ili bar njezin prvotni oblik, mogla biti ono pismo koje su stari Hrvati donijeli sa sobom iz Karpata.

Može li se to povezati sa znamenitim „Kijevskim listićima“?

Svakako. Budući da su „Kijevski listići“, najstariji prijepis misala Svete Braće, pisani glagoljicom i prevedeni iz rimskog misala, nije isključeno da su Sveta Braća uzela hrvatsko pismo, njihove prijevode Evanđelja i molitva, i ponijela ga sa sobom u Moravsku.

Moramo biti zahvalni Svetoj Braći za vjeru i kulturu hrvatskoga naroda.

U svakom slučaju. Sveta su Braća imala veliko značenje za vjerski život hrvatskoga naroda. Njih su dvojica zastupali mišljenje da se Bog može slaviti na svim jezicima, kao što su to činili i Hrvati. Budući da je Metod bio biskup jednoga dijela Hrvatske, njegov utjecaj već zbog toga nije zaboravljen.

Hvala Vam, fra Bazilije!

Uskrsne slike

Stjepan Tomić

I.

Ne pamtim da se moja majka ikada kitila, niti da je ikada pjevala narodne pjesme. Zato mi korizma i nije bila velika promjena.

Ženskinje posti svih četrdeset dana. Ne kiti se, niti kolo igra. Svake se nedjelje ide na Misu i popodne na križni put. Muškarci šutke i podsmješljivo gledaju na ženske postove i molitve, ali se potajice i sami spremaju za godišnju ispovijed i pričest. Tijekom cijele korizme crkva je puna ženskog i muškog svijeta. Časne sestre imaju pune ruke posla jer svećenika gotovo i nema.

U zraku visi kao neka tuga. I vremena su teška. Glad je došla do nas. Žene nose crninu, muškarci ne stavljaju na sebe svoje urešene koprane. Mnogi ih više ni nemaju.

II.

Na Cvjetnicu majka me budi rano i kao uvijek govori nekako molećivo zapovjedno: „Ustaj, već je kasno!“ Izvlačim se ispod trulja i na klupici blizu vrata vidim zdjelu punu vode pokrivena bijelim i ljubičastim laticama. Od zerdelije, pomišljam i bacam pogled kroz prozor prema rascvalom stablu. Bijele se grane kao da je po njima popadao snijeg.

Voda je hladna i brzo povlačim prste iz nje, a onda hrabro grabim šakama i žmireći se umivam. Osjećam kako mi se laticice lijepe za obraz. Utrljavam ih u lice i odbijam oprati vrat i uši, ali je majka uporna. Briše me peškirom, i već sam na vratima.

Vani je sunce. U našem dvorištu i vrtu trava iznikla, a krošnje se osule svaka u svojoj boji. Zerdelije, šljive i jabuke, kruške, breskve i mušmule, dudovi i dunje kao ružičasti, bijeli i ljubičasti čamci na zelenom moru. Svuda okolo međe pune badima, čiji grozdasti cvjetovi mirišu najjače. „Vrati se brzo!“ viče majka za mnom. Znam, moramo na Misu.

Čekamo velečasnog Jozu. On ima ranu Misu u Gradu, ovdje će imati pučku, a popodne u dva u M. još jednu. Komunisti su pozatvarali svećenike i velečasni Jozo mora pješice sve obilaziti. Nakon Mise kao vjetar juri iz sakristije i hodnikom uz crkvu iskra-

da se između naroda. Svi ga šutke pozdravljaju i sklanjaju mu se s puta jer znaju da za jedan sat mora biti u M., a do tamo ima šest i malo više kilometara. Naherio francuzicu, zavukao hlače u tamnosmeđe vunene čarape, što se penju sve do koljena, gdje ih je privezao svjetlom uzicom da ne spadaju. Gu-menim opancima gazi raskvašenu zemlju i kao vjhor nestaje iza međa.

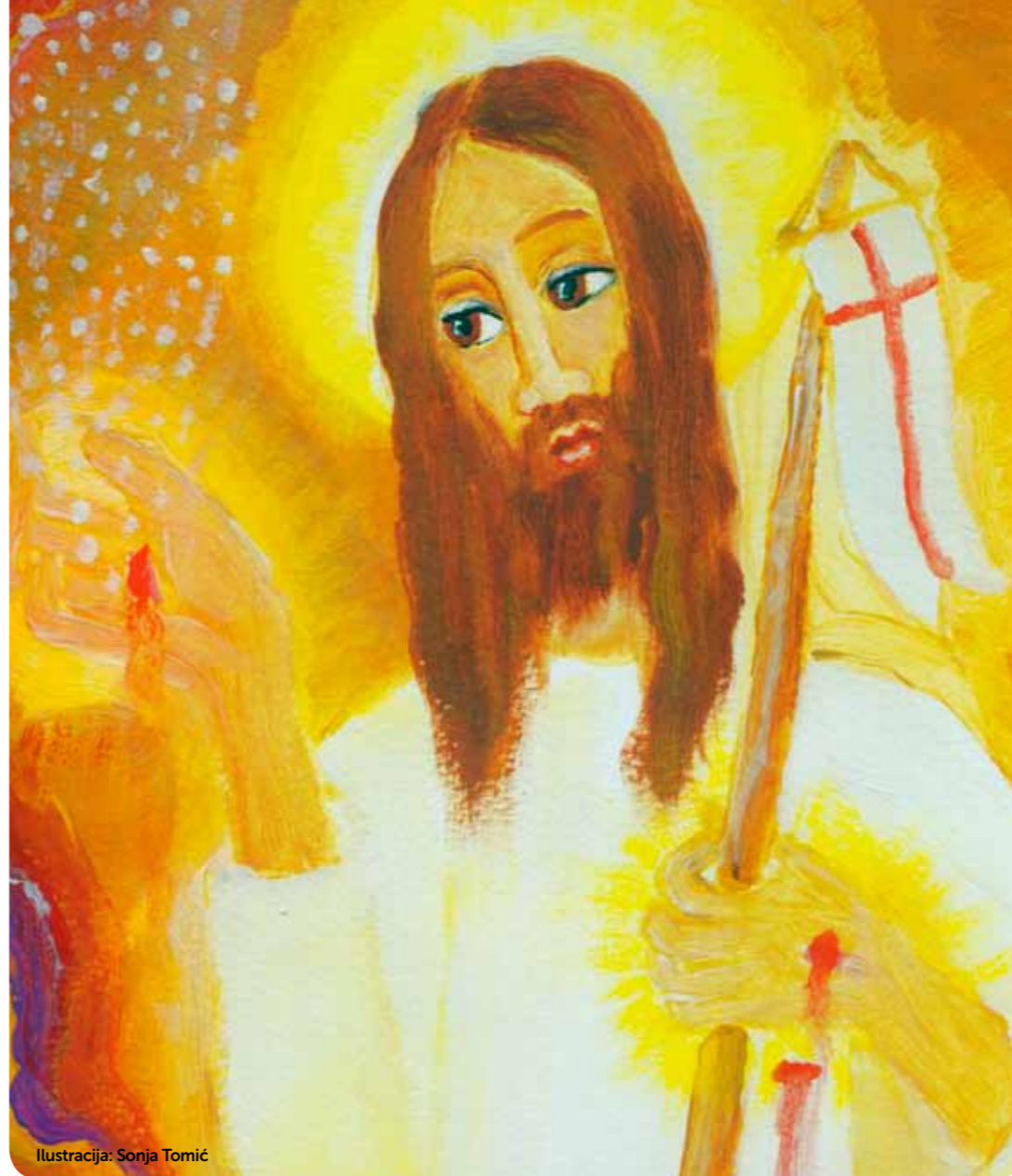
III.

Na Veliki četvrtak u školi nemirno čekam veliki odmor. Nas nekoliko žuri u crkvu. Stigao odnekud neki svećenik. No Misa je pri kraju, stižemo na pričest, i onda opet žurno u školu, koju su časne sestre sagradile kao dio crkve (s desne strane je samostan, s lijeve škola), a komunisti je oveli i zazidali vrata iz škole u crkvu. Zakasnili smo. Upadamo u razred. Učiteljica Jovanka stoji za stolom i kako tko ulazi tako ga tjera u kut do ploče: „Išli ste na pričest! Što će ljudi reći! Kako vas odgajam!“ viče ljuto, a mene vrijeđa ta njezina riječ „pričešće“ jer u nas ona znači nešto drugo, a ne pričest. Znam da svi iz okolnih sela idu u crkvu i prvi put u životu saznajem kako je sramota pričestiti se. Na kraju dobivamo porciju batina; šibom po ispruženim dlanovima.

Popodne počinju straže pred grobom. Nemajući svećenika časne sestre i narod sami otkrivaju grob dan ranije. Majka kaže da je za vrijeme rata pred Isusovim grobom bila i prava vojnička straža. Sada se svaka tri sata smjenjuju dragovoljci. Ali crkva je ova tri dana neprestano puna i žena i muškaraca, i mladih i starih.

Na povratku kući majka pripovijeda kako su se u njihovo vrijeme na Veliki četvrtak molile djevojke. Ustale bi prije izlaska sunca i stotinu puta ponovile molitvicu-pjesmicu:

Oj dušice grišna, bud u vjeri kripna
kada budeš putovati
tijesnim putovima
tijesnim klancima,
susrest će te duh nečisti, duh nemili.
Pitat će te jesi li moja, jesi li Božja.
Nos' od men' se duh nečisti,

Ilustracija: Sonja Tomić

nisam tvoja već sam Božja. Ja sam rekla na blag danak, na Veliki četvrtak, sto Jezusa, sto Amena, sto se puta prikrižila.

Na Veliki četvrtak počinje i trodnevica žežinjanja. Posti se tri dana ne jedući gotovo ništa. Preko dana je ipak kao neka obveza popiti čašu vode, ili pojesti zalogaj kruha, zato da naš post ne bude isti kao u muslimana.

Majka i ja beremo koprive. „Ja ću ih s bijelim lukom“, kaže, „jer je i Isus jeo gorke trave“. Meni ne će dati luka, mislim, i ne pazim te me jedan list ožeže. Iskoči mi plik kao bubamara, ali šutim. U meni niče ponos što i ja mogu pretrpjeti nešto za Isusa.

IV.

Na Veliki petak majka i ja idemo u M. na obrede. Velečasni Jozo u tankim plavim čarapicama stoji na hladnom kamenom podu

i polako odvezujući ljubičasto platno otkriva križ sve nešto popijevajući. Hladno mu je i neprestano poigrava nožnim prstima. Majka kaže da ovaj tjedan nisu imali ni púre za večeru. Rekla joj Jozina sestra kad joj je majka dala ono kukuruza što smo donijeli.

Sa strahom prilazim križu. Znam da Bog opasno kažnjava grješnike. Guram se i guraju me, držim se majke i pokušavam ne gledati prema križu. Čudim se ženama koje prstima miluju Kristove rane po rukama, nogama i prsima i onda se krste ljubeći ruku koja je milovala.

Jedna susjeda pobožno se baca na koljena dva-tri koraka od velečasnog i onda puži do križa klanjajući se potom duboko i pomalo razmetljivo kriveći glavu. Laknulo mi je jer joj se nije ništa dogodilo, a ja nisam gori od nje, mislim. Hrabro prilazim križu i na brzinu ljubim tijelo. Hladno je i drveno. Pun grižnje savjesti zbog toga osjećaja spuštam pogled i gotovo bježim natrag.

Na Veliki četvrtak počinje i trodnevica žežinjanja. Posti se tri dana ne jedući gotovo ništa. Preko dana je ipak kao neka obveza popiti čašu vode, ili pojesti zalogaj kruha, zato da naš post ne bude isti kao u muslimana.

Na povratku kući sa seoskog puta skrećemo uz prugu. Iza nas neko šuškanje i gle, to naš ćukica i mačak po običaju izišli pred nas gotovo pola kilometra. Uzimam mačka u ruke i već mi je za vratom. Zadovoljno prede milujući me repom po nosu i ispod njegova. Čukica oblijeće oko nas veselo skakućući. Čas se zaleti naprijed, pa se prekobrcne, čas je opet iza nas. A onda me gleda nekako žalosno. Kao da bi i on htio da ga uzmem u ruke.

V.

„Tvoj Sin je uskrsnio na današnji dan, daj mi ga Gospo na samrtni čas“ kaže stara pjesma-molitva koju se izgovaralo na Uskrs nakon buđenja i križanja. Uskrs mi je bio neshvatljiv i dalek. Značio je zaborav na golo tijelo Raspetoga, na otvoreni grob pred kojim sam gotovo uvijek drhtao i od kojeg sam bježao. Jedino sam volio jesti pričest: jaja, kobasice, kruh i mladi luk što ih je majka na Veliku subotu nosila u crkvu na blagoslov.

Budim se naglo. Osjećam i neku mirnoću i neku potmulu energiju, koja kao da će svakog časa eksplodirati. Skačem s postelje i trčim prema prozoru. Vani sunce se rasulo kao rascvjetala šljiva. Izjurim sluteći u sebi neočekivanu snagu, skačem po dvorištu, ritam se kao ždribe, glumim avion, jurim do bunara gdje majka vadi vodu. Đeram škripi. Djedov glas prosipa se kao rosa po travi. Zove nas na pričest.

Ispljuskam se na bunaru i već sam u maloj kući. Tu čiča sprema jaja za tucanje kako bi zadivio cure. On nije kao oni naivci koji pokušavaju proturiti vješto ofarbana drvena jaja, niti pak kao oni koji se uzdaju u provjeru čvrstoće jaja zubima, već jajetu lomi šotu i pažljivo izvlači sadržaj. Zatim na onaj oštrij nederuti vrh iznutra ulijeva rastopljenog voska i potom pažljivo vraća natrag sve što je izvadilo. Tako sada ima jaja s doista tvrdim vrhom, kojemu nijedno normalno ne može odoljeti, osim ako bi naletio na sličnoga majstora. Ali to je manje vjerojatno.

Sjedimo oko sinije. Djed stoji i kao svećenik moli i blagosliva nas. Potom pažljivo lomi kruh (ne smije se rezati nožem) i dodaje svakomu njegov dio. Ovo je sveta hra-

na i jedemo u pobožnoj šutnji. Ništa se ne smije baciti. I najmanju sitnicu djed skuplja i jede.

Sunce je već prilično zagrijalo kad majka i ja idemo u Č. na Misu. Izlazimo iz sela i prolazimo pokraj šume koja oduvijek u meni izaziva strah. Sjećam se oca i poželim se našaliti s majkom. Pitam je je li tata živ, iako točno znam da nije. Majka veli s uzdahom: „Bog zna. Možda je negdje daleko i živ“. Mislim u sebi kako je naivna.

Pred crkvom je sve razigrano. I konji sitno pocupkuju u mjestu. Ja se nekomu ili nečemu smiješim. Tako me uhvatio. Gledam školu a dlanovima mi prolazi ugodna toplina zbog onih batina od učiteljice jer je majka rekla da ih prinesem Isusu kao žrtvicu. Prilazi nam jedan čovjek. Nešto govori, a ja se bojim da će zahtijevati da me poljubi, i to mi je muka jer je neobrijan i njegova će me brada bosti, ali na sreću on to ne traži. Priča nešto o mom tati: „Pero je meni valjlo, plao mlogo je valjo. Ja sam tu, pa ako što trebaš samo reci“ govori. Prebacujem se s noge na nogu, a vidim da bi i majka radije u crkvu. „E pa eto, faljen Bog. Biće bolje. Proće vala i njiovo. Ničije nije vječno. Samo je Božje...“ Opet spominje kako mu je moj tata „plao mlogo valjo“ i odlazi. Sjetim se da treba naći nekoga s volovima da poore zemlju pa velim: „A bil Mato pooro našu zemlju?“ „Ih! On!“ veli majka i ja znam da Mato voli puno pričati.

VI.

Pred oltarom plamti debela svijeća, a s propovjedaonice velečasni Jozo zanosno gleda put nebesa i drhtavim glasom govori: „Pogledajte prirodu, braćo! Pogledajte kako se probudila iz zimskog mrtvila. Pogledajte sunce! Koliko je sjajnije, koliko nas radosnije grije kad sve niče i cvate. Doći će dan kad će svaki od nas počiniti kao sjemenka u zemlji. Ali Krist je naše Sunce, i kad nas zovne svojim glasom probudit ćemo se u njegovu svjetlu, i rascvati se krasniji od najkrasnijih cvjetova. A što je ljepše, braćo, od probudene prirode? Božja ljubav je ljepša. Što je sjajnije od sunca? Tijelo Uskrsloga! I što je milije od ovoga života? Život vječni u vječnom proljeću! Amen.“

(Iz prozne cjeline *Bosna koje nema*)

„Tvoj Sin je uskrsnio na današnji dan, daj mi ga Gospo na samrtni čas“ kaže stara pjesma-molitva koju se izgovaralo na Uskrs nakon buđenja i križanja.

Razumjeti ono što se događa u Međugorju znači razumjeti da se život sastoji od posve jednostavnih stvari

Naš sugovornik dr. sc. Ivan Kordić redoviti je profesor na sveučilištima u Zagrebu i Mostaru. Diplomirao je teologiju i doktorirao filozofiju u Njemačkoj (Freiburg). Bavi se metafizikom, filozofijom religije, srednjovjekovnom i suvremenom filozofijom, teološkim temama i publicistikom. Objavio je dvanaest knjiga, od kojih dvije obrađuju međugorski fenomen.

Priredio Krešo Šego

Svoju prvu knjigu o međugorskim ukazanjima objavili ste prije više od dva deset godina. Što Vas je motiviralo na pisanje takva djela?

U desetak godina međugorskog fenomena, nakon što sam prošao različite misaone i vjerske faze, sve mi je više upadalo u oči da i zagovornici i protivnici nerijetko koriste nedostatne, pa i neprimjerene argumente za svoja uvjerenja. To me je motiviralo da knjigom potaknem i jedne i druge da stvari promatraju onakvima kakve se događaju, a ne kako su oni sebi zamislili, pritom podliježući predrasudama i pojednostavljivanjima ali i netoleranciji, koja osobito ne priliči onima, koji međugorska ukazanja smatraju autentičnima. Jer, to bi trebalo značiti da prihvaćaju ljubav kao temeljnu odrednicu svoga življenja.

Rođeni ste u međugorskoj župi, a u vrijeme kad su ukazanja započela bili ste u Njemačkoj. Što ste pomislili kad ste čuli o događanjima u Podbrdu i jeste li imali poteškoća prihvatiti ih?

Ne samo da sam imao poteškoća, nego sam ih smatrao običnom glupošću ili zločestom. Ipak, budući da poznajem ljude u kraju gdje sam rođen, nikako nisam mogao zamisliti da bi ih netko s vjerske strane izmislio, bilo laici, bilo svećenici. A ako je tomu tako, nije neobično što sam ozbiljno posumnjao da je riječ o podvali od strane komunista,

koji su pola stoljeća bili maštoviti u zatiranju hrvatskog vjerskog puka u Hercegovini.

Što Vas je postupno ipak utvrđivalo u vjeri u vjerodostojnost onoga o čemu su vidioci svjedočili?

Moju početnu „sigurnost“ načelo je nekoliko stvari. Prije svega me fascinirala jednostavnost, normalnost, bezazlenost te djece, odnosno mladića i djevojaka, koji su tvrdili da im se Gospa ukazuje. Pitao sam se je li moguće da oni to tako *stručno* i *znalački* izmišljaju. A u razgovoru s nekim franjevcima ustanovio sam da i oni stvar promatraju s velikom skepsom. U tom smislu osobito su se istaknuli vrhunski intelektualci fra Ljudevit Rupčić i fra Jozo Vasilj. No, i oni su nakon nekog vremena postali gorljivi zagovornici autentičnosti događanja. To me je na neki način *prisililo* da se ozbiljno zamislim nad svime što se događa. Također, postalo je osobito *komplikirano* kad su komunisti počeli puniti tamnice franjevcima. E, to je za mene već bio znak da se davao temeljito uzne-mirio. Znano je, naime, da je on uvijek alergičan na dobro. Svemu tome pridodan je i uvid u uvjerljivu i prirodnu religioznost vidjelaca, franjevac i puka, koja se osobito očitovala u molitvenom programu, koji je postao središtem svega što se tamo događa.

Jesu li ukazanja u Međugorju bila prigoda posegnuti za literaturom i o dru-

gim Gospinim ukazanjima kroz povijest ili ste već bili temeljitije informirani o njima?

U mom poimanju filozofije i teologije, Gospina ukazanja teško su mogla naći ozbiljno mjesto, jednostavno me nisu zanimala, činila su mi se nevažnima. No, događanja u Međugorju su me potaknula da ih shvatim ozbiljnije, ali bez osobite potrebe da se bavim sličnim događanjima. Činilo mi se dovoljnim vjerski, teološki i filozofski promatrati i proživljavati ono što se događa pred mojim očima, u crkvi i oko crkve, gdje sam kao dječak prije ili poslije vjeronauka igrao nogomet.

Ukazanja u Međugorju tumače se i kao razdjelnica u jednom društvenom kontekstu: dogodila su se u komunističkoj zemlji, ali u kraju sa živom vjerskom. No, nakon raspada komunističkih sustava događa se hlađenje ljudi prema vjeri, pogotovo u zapadnoeuropskim zemljama. Jesu li vjera i suvremeni svijet u raskoraku, odnosno isključuju li jedno drugo?

Da, doista se činilo da će se nakon sloma komunizma kao organiziranog ateizma živa vjera iz Hercegovine i kroz Gospina ukazanja polako širiti svijetom. No, ubrzo se pokazalo da to ne će ići jednostavno. Naime, držanje i zapadnoeuropskog svijeta prema hrvatskom obrambenom ratu dalo je naslutiti da on za-

pravo samo priča o miru, istini i pravdi, a kao da sve čini da zavlada laž, nepravda, rat. Moćnici očito misle da će tako uspješnije ovladati ljudima i bogatstvima. Pokazalo se da komunizam dostojnog nasljednika nalazi u liberalizmu, koji je samo njegova rafiniranija verzija. To se vidi i na hrvatskim prostorima, gdje se simbol partizansko-komunističkog zločina, zvijezda petokraka, bez zadržke propagira kao *simbol ljubavi*, a *liberalni* svijet tome pljeska ili *mudro* šuti.

Ipak, unatoč svemu ne bih rekao da su vjera i suvremeni svijet u raskoraku. Svijet treba vjeru, a vjera treba svijet, čovjeka, da mu navijesti istinu o svemu, da ga otvori prema Bogu, smislu i izvoru svega. Uostalom, u temelju kršćanske vjere stoji uvjerenje da je dobro uvijek jače od zla, da nakon Velikog petka dolazi Uskrs. U tom smislu doista se ničega ne treba bojati, sve će dobro završiti. I nije ovo neko naivno pobožništvo, nego izraz uvjerenja da Bog od kamenja može stvoriti Abrahamovu djecu. Pa ako dio svijeta ne želi živjeti, za što je simptom i propagiranje seksualnog tehnicizma kao jedine mjere za razumijevanje ljubavi i spolnosti i u Hrvatskoj, pri čemu se promiče kulturu smrti a ne kulturu života, ne će zbog toga propasti svijet, nego možda Hrvati, Europljani, Amerikanci. Bog uvijek ima dovoljno *materijala* iz kojega može isključiti istinska ljubav među ljudima i između njega i čovjeka. O tome svjedoče i brojni međugorski hodočasnici, koji u molitvi, ispovijedi, postu i meditaciji traže i nalaze mir. Očito je, dakle, da i suvremeni svijet treba Boga, a ne nadomjestak za njega. A On je uvijek tu i strpljivo čeka da ga zamijetimo, pa i preko njegove Majke.

U nedavno objavljenoj knjizi *Kako razumjeti Međugorje?* pišete o ukazanjima kao poticaju življenju istinske vjere. Koliko ukazanja pridonose obnovi Crkve?

Da, međugorska ukazanja doista su poticaj življenju istinske vjere, a istinska vjera i sve ono što je u svezi s njom pridonosi obnovi Crkve, što znači obnovi vjere u smisao ljudskoga življenja.

Ostanimo kod naslova *Vaše knjige. Kažite nam kako razumjeti Međugorje?*

Suvremeni svijet obilježen je golemim prirodnoznanstvenim i tehničkim uspjesima, koji sa sobom nose mogućnost ovladavanja stvarnošću u do sada nezamislivim razmjerima. I to je dobro. Nitko normalan ne može imati ništa protiv toga. No, problem nastaje kada se ti uspjesi apsolutiziraju, kad se stvara ideologija po kojoj jest samo ono što je znanstveno i tehnički dostupno i iskoristivo, kad se ne vidi da je to samo jedan sićušni segment čovjeka i svi-

Unatoč svemu, ne bih rekao da su vjera i suvremeni svijet u raskoraku. Svijet treba vjeru, a vjera treba svijet, čovjeka, da mu navijesti istinu o svemu, da ga otvori prema Bogu, smislu i izvoru svega. Uostalom, u temelju kršćanske vjere stoji uvjerenje da je dobro uvijek jače od zla, da nakon Velikog petka dolazi Uskrs.

jeta. Jer, čovjek znanošću i tehnikom ne može saznati ništa o smislu života i smrti, o smislu svega. U ovom kontekstu dati odgovor na pitanje kako razumjeti smisao svega znači dati odgovor na pitanje kako razumjeti Međugorje. Naime, razumjeti ono što se događa u Međugorju znači razumjeti da se život sastoji od posve jednostavnih stvari, koje su i zbog svoje jednostavnosti često neuočljive. Stoga se valja otvoriti svijetu onakvom kakav jest, a ne bježati u virtualnost, koja sve zamagljuje. A u Međugorju Bog i preko Gospe upućuje poziv na uočavanje onoga bitnoga, na uočavanje nužnosti vjere, povjerenja u Boga, koji se pokazao u Isusu Kristu, u smisao, koji nadilazi sve ono što čovjek može i treba znati. On samo treba zamijetiti, *registrirati* da su Ona i On tu. Time će na najbolji mogući način mi-jenjati i sebe i svijet na bolje.

Kad je o štovanju Marije riječ, stječe se dojam da su neki teolozi na jednoj, a puk na drugoj strani?

Marija je suotkupiteljica jer je, rodivši Sina, Boga približila čovjeku na do tada neslućen način, kao što ga danas približuje u Međugorju, gdje ne donosi ništa novo, nego samo podsjeća da ono, što se dogodilo u Betlehemu, nije „nekad bilo, sad se spominjalo“, povod za božićni sajamski cirkus, nego istinska prisutnost Boga i u suvremenom svijetu. A to možda *obični* puk bolje zamjećuje nego teolozi, koji u svojoj *znanstvenosti* nerijetko grade kule od karata umjesto da se u molitvi, meditaciji i šutnji otvore stvarnosti i tako na najbolji mogući način susretnu i Boga i čovjeka i svijet i sami sebe.

Što Vama znače poruke Kraljice Mira?

One su mi se na početku činile besadržajnim, no danas mislim da su vrhunska teološka pedagogija, temeljiti vjerski odgoj: Kao što svaki dan moram jesti da bih mogao živjeti, tako svaki dan moram biti otvoren prema smislu stvarnosti, prema Bogu kao izvoru svega, da se ne bih ugušio u samodostatnosti, koja rezultira izolacijom i od čovjeka i od Boga. A Gospa upravo na to podsjeća i poziva.

Uskrsno jutro

Iz malog hrama sred zelenih njiva, što se tamo sjaji sav bijel i čist jutros je rano izašao Krist.

I pošao tiho po njivama rosnim, pomilovao rukom makov cvijet i klas, govorio nježno s listom mlade vrbe, topline pun bio mu je glas.

Ranjenog kosa sa zemlje je digo, u krvi bio je sav, nježna mu srca namjestio krila i kos je sretan odletio zdrav.

Kad su s tornja zazvonila zvona blagoslovio je čitav kraj, lice mu je pri tom obasjalo blijedo divan neki sjaj.

Vratio se zatim u hram što se vidi nasred rosnih njiva sav bijel i čist. Njive i šume sjale su od sreće, što ih je jutros rano pohodio Krist.

Aleksa Kokić

*Molite za mene
i za novoga papu!*

Papina poruka mladima

Prenesite radost susreta s Kristom

'Draga mladeži, pustite da vas vodi snaga Božje ljubavi, pustite da ta ljubav pobijedi u vama težnju da se zatvorite u vlastiti svijet, probleme i navike', istaknuo je Papa u svojoj poruci za 28. svjetski dan mladih.

Krist je poslao svoje učenike da svjedoče njegovu spasenjsku prisutnost svim narodima jer Bog u svojoj preobilnoj ljubavi želi da se svi spase i da nitko ne propadne. Svojom žrtvom ljubavi na križu Isus je otvorio put svakom muškarcu i ženi da mogu upoznati Boga i ući u zajedništvo ljubavi s njim. On je također ustanovio zajednicu učenika da se navještaj spasenja evanđelja pronese sve do nakraj zemlje i dopre do muškaraca i žena svih mjesta i svih vremena. Neka ta Božja želja bude i naša!

4. Naviještati evanđelje svim narodima

Dragi prijatelji, otvorite svoje oči i pogledajte oko sebe: mnogi su mladi izgubili smisao života. Pođite k njima! Krist i vas treba. Pustite da vas zahvati njegova ljubav, budite oruđe neizmjerne ljubavi tako da ona dopre do svih, osobito do onih koji su „daleko“ od Boga. Neki su mu daleko u zemljopisnom smislu, drugi su mu pak daleko zbog svog načina života. Neki još uvijek nisu osobno primili evanđelje, drugi pak, premda su ga primili, žive kao da Bog ne postoji. Otvorimo svima vrata svoga srca. Uspostavimo s njima dijalog u jednostavnosti i poštovanju. Ako se taj dijalog vodi u pravom prijateljstvu, tada će biti plodonosan. „Narodi“ kojima smo poslani nisu samo druge zemlje svijeta, već su to također razna područja života kao što su naše obitelji, gradske četvrti, mjesta na kojima se uči i radi, skupine prijatelja i mjesta na kojima ljudi provode slobodno vrijeme. Radostan navještaj evanđelja upravljen je svim područjima našega života, bez iznimke.

Želim istaknuti dva područja na kojima je vaša misionarska zauzetost još žurnija. Prvo su područje društvene komunikacije, na poseban način Internet. Kao što sam vam, draga mladeži, već jednom prilikom toplo preporučio „osjećajte svojom obvezom unositi u kulturu ovog novog komunikacijskog i informacijskog okruženja vrijednosti na kojima počiva vaš život! [...] Na vama, mladi,

koji ste se gotovo spontano suživjeli s tim sredstvima komunikacije, leži posebna zadaća evangelizacije toga 'digitalnog kontinenta' (Poruka za 43. svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 24. svibnja 2009.). Naučite kako mudro koristiti to sredstvo. Budite svjesni i opasnosti koje ono sa sobom nosi, osobito opasnosti ovisnosti, miješanja stvarnog s virtualnim svijetom i zamjenjivanja izravnog susreta i dijaloga osoba s kontaktima na Internetu.

Drugo je područje putovanja i selidaba. Danas je sve veći broj mladih koji putuju, ponekad zbog studija ili posla a katkad zbog zabave. Ali tu imam pred očima također sva migracijska kretanja kojima se milijuni, često mladih ljudi sele i mijenjaju regiju ili državu zbog ekonomskih ili društvenih razloga. I te pojave mogu postati providonosne prigode za širenje evanđelja. Dragi mladi, ne bojte se svjedočiti svoju vjeru također u tim sredinama! Prenositi radost susreta s Kristom dragocjen je dar za one koje susrećete.

5. Učinite ih učenicima!

Pretpostavljam da ste iskusili teškoću da svoje vršnjake pozovete da dožive iskustvo vjere. Često ste se imali priliku osvjedočiti kako kod mnogih mladih, osobito u određenim trenucima života, postoji želja da upoznaju Krista i žive vrijednosti evanđelja, ali se osjećaju nedoraslima i nesposobnima. Što učiniti? Prije svega, već sama vaša blizina i vaše jednostavno svjedočanstvo način su na koji Bog može dotaknuti njihovo srce. Krista se ne navješta samo riječima, već taj navještaj mora uključivati čitav život i prepoznati se u djela ljubavi. Ono što nas čini vjerovnicima jest ljubav koju je Krist ulio u naša srca; naša ljubav, stoga, mora sve više biti nalik njegovoj. Poput dobrog Samarijanca, i mi moramo biti uvijek pozorni na one koje susrećemo, znati slušati, shvatiti, pomoći da bismo one koji traže istinu i smisao života doveli u Božju kuću koja je Crkva, gdje nada i spasenje prebivaju (usp. Lk 10,29-37). Dra-

gi prijatelji, ne zaboravite nikada da je prvi čin ljubavi što ga možete učiniti bližnjemu to da podijelite s njim izvor svoje nade: Onaj koji ne daje Boga, daje premla! Isus svojim učenicima zapovijeda: „Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio“ (Mt 28, 19-20). Sredstva koja nam stoje na raspolaganju da „druge učinimo učenicima“ u prvom su redu krštenje i kateheza. To znači da osobe kojima naviještamo evanđelje moramo dovesti do susreta s Kristom živim, osobito u njegovoj riječi i sakramentima. Tako će moći povjerovati u njega, upoznati Boga i živjeti njegovu milost. Volio bih da se svatko zapita: jesam li ikada imao hrabrosti predložiti mladima koji još uvijek nisu primili sakrament krštenja da to učine? Jesam li ikoga pozvao da krene putem otkrivanja kršćanske vjere? Dragi prijatelji, ne bojte se predložiti svojim vršnjacima susret s Kristom. Zazivajte Duha Svetoga: on će vam pokazati kako ćete Krista potpunije upoznati i ljubiti te kako biti domišljati i kreativni u prenošenju evanđelja.

6. Postojani u vjeri

Kad naidete na teškoće u misiji evangelizacije možda ćete ponekad biti u napasti da poput proroka Jeremije kažete: „A ja rekoh: 'Ah, Gospode Jahve, gle, ja ne umijem govoriti: dijete sam'“. Ali i vama Bog odvrća: „Ne govori: 'Dijete sam!' Već idi k onima ko-

te se da primite sakrament potvrde ako već to niste učinili te se pomno i predano pripravite za njegovo primanje. Potvrda je, kao i Euharistija, sakrament misije, jer nam daje snagu i ljubav Duha Svetoga da bismo svoju vjeru neustrašivo ispovijedali. Potičem vas, nadalje, da prakticirate euharistijsko klanjanje. Vrijeme provedeno u slušanju i dijalogu s Isusom prisutnim u sakramentu postaje polazište novog misijskog oduševljenja.

Budete li slijedili taj put, sam Krist će vas osposobiti da budete potpuno vjerni njegovoj riječi i da ga vjerno i odvažno svjedočite. Ponekad ćete biti pozvani dokazati svoju ustrajnost, osobito kad u naviještanju Božje riječi naidete na odbacivanja i protivštine. U nekim dijelovima svijeta neki od vas trpe zato što, zbog pomanjkanja vjerske slobode, ne mogu javno svjedočiti vjeru u Krista. Ima i onih koji su životom platili svoju pripadnost Crkvi. Potičem vas da ostanete čvrsti u vjeri, sigurni da je Krist uz vas u svakoj kućni. On vam ponavlja: „Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima!“ (Mt 5, 11-12).

7. U jedinstvu s čitavom Crkvom

Dragi mladi, da biste ostali postojani u ispovijedanju kršćanske vjere ondje gdje ste pozvani, vi trebate Crkvu. Nitko ne može sâm svjedočiti evanđelje. Isus je poslao svoje učenike u misiju zajedno. Obratovi im se u množini kada je rekao: „učinite učenicima“. Svoje svjedočanstvo, dakle, pružamo kao članovi kršćanske zajednice i zajedništvo življeno u Crkvi našu misiju čini plodonosnom: po jedinstvu i ljubavi koju imamo jedni prema drugima drugi će nas prepoznati kao Kristove učenike (usp. Iv 13, 35). Zahvalan sam Gospodinu za dragocjeno djelo evangelizacije koje provode naše kršćanske zajednice, naše župe, naši crkveni pokreti. Plodovi te evangelizacije pripadaju čitavoj Crkvi: „Jedan sije, drugi žanje“, govorio je Isus (Iv 4, 37).

Ne mogu ovdje ne zahvaliti Bogu za veliki dar misionarâ, koji se potpuno posvećuju naviještanju evanđelja sve do nakraj svijeta. Zahvaljujem isto tako Gospodinu za svećenike i posvećene osobe, koji se potpuno razdaju da drugima navijeste Isusa Krista i da ga oni uzljube. Želim ovdje potaknuti mlade koje je Bog pozvao da se oduševljeno posvete tim zvanjima: „Blaženije je davati nego primati“ (Dj 20, 35). Onima koji ostavljaju sve da ga slijede, Isus obećava stotruko i vječni život! (usp. Mt 19, 29).

Zahvaljujem također za sve vjernike laike koji se svim silama trude živjeti svoju svakidašnju kao poslanje gdje god se nalazili, u obitelji ili na poslu, tako da se Krista ljubi i

služi mu se i da Božje kraljevstvo sve više raste. Tu mislim osobito na one koji djeluju na polju odgoja, zdravstva, poduzetništva, politike i ekonomije i u mnogim drugim područjima apostolata laikâ. Krist treba vašu zauzetost i vaše svjedočenje. Neka vas ništa – ni teškoće, ni nerazumijevanja – ne odvraća od toga da donosite Kristovo evanđelje u mjesta u kojima se nalazite: svatko je od vas dragocjen u velikom mozaiku evangelizacije!

8. „Evo me, Gospodine!“

U zaključku, draga mladeži, želim vas pozvati da oslušujete duboko u svom srcu Isusov poziv da naviještate njegovo evanđelje. Kao što pokazuje veliki kip Krista Otkupitelja u Rio de Janeiru, njegovo je srce otvoreno srce ljubavi prema svima, bez razlike, a njegove su ruke širom raširene da zagrlje sve. Budite vi Isusovo srce i ruke! Idite i svjedočite njegovu ljubav, budite novi misionari nošeni ljubavlju i otvorenošću prema svima! Slijedite primjer velikih misionara Crkve, poput svetog Franje Ksaverskog i drugih!

Na završetku Svjetskog dana mladih u Madridu blagoslovio sam nekolicinu mladih s raznih kontinenata koji su polazili u misije. Oni su predstavljali brojne mlade koji su, ponavljajući riječi proroka Izaije, rekli Gospodinu: „Evo me, mene pošalji!“ (Iz 6, 8). Crkva ima povjerenja u vas i duboko vam je zahvalna za radost i snagu koju nosite. Velikodušno koristite svoje talente u službi naviještanja evanđelja! Znamo da se Duh Sveti daje onima koji se ponizna srca učine raspoloživima za taj navještaj. I ne bojte se: Isus, Spasitelj svijeta, s nama je u sve dane, sve do svršetka svijeta (usp. Mt 28, 20)!

Taj poziv, koji upućujem mladima iz čitavog svijeta, ima posebno značenje za vas, dragi mladi iz Južne Amerike! Naime, na Petoj općoj konferenciji latinskoameričkog episkopata, održanoj u Aparecidi 2007., biskupi su pokrenuli „kontinentalnu misiju“. Mladi, koji na tome kontinentu čine većinu stanovništva, predstavljaju važnu i dragocjenu snagu za Crkvu i društvo. Vi dakle prednjačite u toj misiji! Sada kad se Svjetski dan mladih vraća u Latinsku Ameriku, pozivam sve mlade toga kontinenta da prenose svojim vršnjacima iz čitavog svijeta oduševljenje svoje vjere!

Neka Djevica Marija, Zvijezda nove evangelizacije, koju se zaziva također kao Gospu od Aparecide i Gospu Guadalupsku, prati svakog od vas u vašoj misiji svjedočenja Božje ljubavi. Svima vama, s osobitom ljubavlju, podjeljujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 18. listopada 2012.
Papa Benedikt XVI.

Dosljednost i vjernost do kraja – uz Papino odreknuće od službe

Nitko zacijelo nije mogao snažnije i bolje procijeniti učinak pontifikata prethodnika kao osoba koja mu je cijelo vrijeme, više od dva desetljeća, bila desna ruka. Trideset i pet godina ta su dvojica – Poljak i Nijemac – vodili Kristovu Crkvu, određivali njezinu sudbinu u sadašnjosti kao i za bližu i daljnju budućnost.

fra Tomislav Pervan

Ivan Pavao II. dobro je znao koga zove u Vatikan kad je iz Bavorske pozvao pedesetpetogodišnjega bivšega profesora i nadbiskupa J. Ratzingera za pročelnika Zbora za nauk vjere. Sam se izrazio da je njegovu dugom pontifikatu upravo J. Ratzinger utisnuo na teološkom planu duboki biljeg, neizbrisivi pečat. Sastajali su se tjedno barem jednom, službeno ali nerijetko i privatno, na razgovor.

Povlačenjem pape Benedikta iz službe završava ne samo osmogodišnji pontifikat njemačkoga pape nego i pontifikat Ivana Pavla II. Odreknuće od službe epohalni je iskorak i duboki usjek u povijesti Crkve. Joseph Ratzinger kao pročelnik i kao najbliži savjetnik blaženoga Pape na mjerodavan je način sukreirao tijekove Katoličke Crkve u vrijeme pape Wojtyła dok sam nije bio izabran na Petrovu stolicu. Sada, dragovoljnim i svjesnim odstupanjem s toga položaja ne svršava prijelazno vrijeme, kako su neki očekivali kad su birali kard. Ratzingera za papu. Njegovih osam godina relativno je dugo vrijeme. Da bismo mogli vrjednovati ovaj pontifikat, trebamo imati u zreniku Papino djelovanje uz bok blaženoga prethodnika.

Osoba jasne riječi i poruke

Sam je Ratzinger bio svjestan odgovornosti koju su mu kardinali predali u ruke nakon možda najkraćih konklava u povijesti. Trebao je zbog svoje poodmakle dobi biti prijelazni papa. Providnost je odlučila drukčije. I stoga, kao *ponizni sluga u vinogradu Gospodnjem*, kakvim je sebe obilježio nakon izbora pred cijelim svijetom, on je u svome pontifikatu pripremao tlo i sijao sjeme za novi početak, jer nemoguće je istodobno sijati i ubirati plodove.

Ratzinger je ostao dosljedan samomu sebi, i kao pročelnik Kongregacije i kao papa. Navršivši 75 godina ponizno je zamolio 'šefa' da ga oslobodi službe kako bi se u mirovini posvetio studiju i pisanju knjiga. Kad mu to prethodnik nije dopustio, učinio je to kao

nasljednik, promišljeno i svjesno. Učinio je u Crkvi revolucionarni korak i iskorak, na koji se drugi možda ne bi osmjelili. Ali i u ovome se može nazrijeti njegova poniznost. Bio je svjestan da je ono što je pred svijetom očitovao Ivan Pavao II. u svojoj bolesti, potrebno i vjerodostojno, jedinstveno i neponovljivo, i nije htio da svijet suvremenih medija, koji vide i bilježe sve, puni stranice i naslovnice slikama onemoćala Pape. Lakše to bijaše u prošlosti kad mediji nisu imali pristup u vaticanske odaje; danas je jednostavno nemoguće biti skriven od javnosti.

Papa je ostao dosljedan i vjeran samomu sebi i kao profesor. Ni kao papa nije odložio svoje pero; na Petrovoj je stoli-

ci nastupao i kao učitelj i kao znanstvenik. Godina vjere, tri umne enciklike, troknjižje o Isusu Kristu. Upravo ondje gdje se osjećao najsnažnijim, čime je Crkvi Kristovoj najplodonosnije i najmoćnije služio i gdje bijahu njegove maksimalne sposobnosti – to je prije svoga odreknuća ostavio u baštinu Crkvi. Možda smo očekivali u *Godini vjere* encikliku o vjeri, ali zapravo njegov teološki prvijenac i svjetska uspješnica *Uvod u kršćanstvo* na stanovit način osvjetljuje Ratzingerov pogled na Boga, Isusa Krista, Crkvu i vjeru. To djelo bijaše povodom da ga je Pavao VI. prije svoje smrti imenovao Münchenskim nadbiskupom i kardinalom.

Benedikt XVI. jest i ostaje osoba jasne riječi i poruke. Prethodnik se znao u vremenu medija savršeno služiti slikama, kretnjama koje su uvijek bile dojmive, pa i u agoniji, a Benedikt je osoba riječi. Jasne, promišljene, logične, duboke, precizne. Svjestan je da svojim odstupanjem prestaje njegov utjecaj u vođenju Crkve, da odreknućem dolazi trenutak kardinalske odluke i novoga izbora. U svojoj pisanoj i izrečenoj izjavi dao je jasan signal: U sadašnjem epohalnom trenutku svijeta i Crkve te povijesti, u suvremenim izazovima s kojima je Crkva suočena, Crkva treba kormilara i pastira koji raspolaže tjelesnim i duhovnim snagama. Nije dovoljno u nemoći i starosti predati se molitvi i patnji kao prethodnik. Crkva je prevelika, stoga su mnogi poslovi neodgodivi. Pontifikat Ivana Pavla II. dugo bijaše obilježen patnjom i zato je množina stvari i zadaća ostala neriješena. Htio je poštediti svoga nasljednika toga tereta, a njegova želja govori u prilog mlađega, snažnijega nasljednika na Petrovoj stolici.

Korizma kakvu Crkva u ovom obliku nije upamtila

Mnogi su se pitali, zašto je kao Papa uzeo ime Benedikt. Znamo da su u Bavarskoj, njegovoj domovini, mnoge benediktinske opatije, da je svoje razgovore s Peterom Seewaldom vodio u opatijama. Ali i s ovim činom

Ratzinger je ostao dosljedan samomu sebi, i kao pročelnik Kongregacije i kao Papa. Navršivši 75 godina ponizno je zamolio 'šefa' da ga oslobodi službe kako bi se u mirovini posvetio studiju i pisanju knjiga. Kad mu to prethodnik nije dopustio, učinio je to kao nasljednik, promišljeno i svjesno.

odstupa ime dobiva novo značenje. Želi se povući u molitvu i na taj način služiti Kristovu djelu u svijetu, u tišini svoje starosti, nezamjetljive patnje i bolesti, daleko od javnosti. Moramo biti Bogu zahvalni za ovu jedinstvenu osobu koja je i ovim svojim činom u ovom povijesnom trenutku utisnula neizbrisivi biljeg i usjek Crkvi. Ostavlja Crkvi i svijetu veliku baštinu koju svi možemo učiniti plodnom u svojem životu kao i životu Crkve.

Znakovito je da je odreknuće obznanio na blagdan Gospe Lurdske, Dan bolesnih osoba, a na Pepelnicu-Čistu srijedu, na početku korizmenog vremena održao je svoje posljednje veliko javno bogoslužje pred cijelim svijetom u Petrovoj bazilici. Slučajna podudarnost ili pak Netko vuče konce? Ima li tu Nebo svoje prste? Odstupajući povlači se najprije u Castel Gandolfo, a onda, kad se urede prostorije, povući će se u zatvoreni samostan unutar Vatikana gdje će provoditi ostatak života u molitvi. Gotovo nepojmljivo da ne ćemo slušati njegov znani zvonki glas, očinski pogled, jasnoću i mudrost, dubinu i snagu izgovorene riječi. Šok koji su izazvale njegove riječi u katoličkome svijetu još je negdje duboko unutra, trebat će vremena da se sve preradi i slegne. Sve je došlo kao udar munje iz vedra neba. Grom koji je pogodio sve, od vjernika do kardinala.

Da, upravo na Pepelnicu posljednji veliki javni nastup. Bit će ovo za sve nas posebna korizma u *Godini vjere* koju je upravo Benedikt proglasio, koju pak ne će zaključiti. Korizma kakvu Crkva nije upamtila u ovome obliku. Vrijeme pokore i obnove, vrijeme obraćenja, pripreme za Uskrs. Novi će papa predvoditi bogoslužje Velikoga tjedna i Svetoga trodnevlja. Sagleda li se sve, i nehotice se zapitamo: Ne zrcali li se znakovito upravo u ovoj korizmi veliki pontifikat Benedikta XVI.? Nije li cijeli njegov pontifikat, od samoga ulaska u konklave kad je održao znamenitu homiliju o relativizmu u suvremenom svijetu, veliki, snažni i proročki zov i poziv na obnovu, obraćenje, produbljanje, iskorak i zamašnjak prema bitnome, iz površnoga i uhoda-noga prema unutra, prema Isusu Kristu?

Na svim svojim putovanjima misao mu i riječ bijahu usmjerene prema Bogu, prema Isusu Kristu, prema zaboravu Boga u suvremenom svijetu. Okrenutost Raspetomu (*Promatranje probodena Raspetoga* naslov je jedne njegove knjige) i Uskrsnomu Gospodinu – njega naviještamo jer samo on ima spasonosni lijek i riječ oslobođenja za nevolje i patnje suvremenoga čovjeka u svijetu koji je iskliznuo iz svoje kolotečine, luta svemirom kao zvijezda lutilica. Ne smetnimo s uma da je Ivan XXIII. najavio održavanje ekumenskoga sabora upravo na blagdan Obraćenja svetoga Pavla 1959. Crkvi treba obrat, zao-kret, obraćenje, a ne prilagodba svijetu ili nepodni dijalozi koji nikomu ništa ne donose.

U korizmi koja započne znakovitom Pepelnicom u Vatikanu dodirnuli smo dimenzije koje u mnogome nadilaze naše ljudsko shvaćanje i poimanje. Nismo samo začudeni svjedoci i promatrači jedinstvenoga trenutka u povijesti Crkve. Pred nama koji vjerujemo da Bog djeluje u povijesti, da Krist vodi svoju Crkvu, na otvorenoj se pozornici odigrava dio povijesti spasenja. Dok u svima nama još uvijek zvonči šok prvoga trenutka, imamo osjećaj veličine i dramatičnosti sadašnjega trenutka Crkve.

Utjelovljena poniznost

Mnogima će Benedikt nedostajati kao duhovni otac, lik prema kojemu se vjernik mogao u svako doba orijentirati. Bio je natprosječne inteligencije, s trideset godina sveučilišni profesor, najmlađi koncilski stručnjak i teolog, razborit, pobožan, živio je ono što je naučavao i naviještao, bio je utjelovljena poniznost i utjelovljenje riječi koju je izgovarao. Nije se dao smesti, nije bio savitljiv kad su ga odasud napadali, protiv njega vodili hajke i kampanje, na njemu se vidjelo da poniznost ne čini čovjeka malim nego velikim. Proći će vremena dok žal za ovim velikim Papom, koji vraća svojoj Crkvi Petrov ribarski prsten i palij, ne preraste u duboku zahvalnost što smo ga imali u ovome vremenu. Zahvalnost za ovu osobu može

Nastavak na 30. str. ▶

Na grobu sv. Celestina, pape koji se također odrekao službe.

Obred primanja i obećanja međugorske Frame

U nedjelju 3. veljače u crkvi sv. Jakova stotinu članova Franjevačke mladeži iz Međugorja pod večernjom sv. Misom imalo je obrede primanja i obećanja. Sv. je Misu u koncelecijaciji s 11 svećenika predslavio fra Josip Vlašić, pokrajinski duhovni asistent, a obre-

dom je ravnao fra Slaven Brekalo, duhovni asistent međugorske Frame. Misno slavlje pjevanjem je uvećao zbor mladih predvođen glazbenom sekcijom Frame s Humca. Po završetku svečanoga misnog slavlja sudionicima se obratio i framašima čestitao međugorski župni upravitelj fra Marinko Šako-

ta. Franjevačka mladež u Međugorju djeluje od 1995. te pjesmom, molitvom i brojnim drugim aktivnostima daje svoj doprinos plodnom duhovnom ozračju župe.

Sjećanje na stradale

Veljača je u Hercegovini posebno vrijeme sjećanja na tisuće stradalih u II. svjetskom ratu i poraću. Na početku 1945. te do kraja rata, ali i po njegovu svršetku, partizani su ubili brojne franjevce, dijecezanske svećenike, zarobljene vojnike te civile, među njima i žene i djecu.

Na 7. veljače sv. Misa je slavljena na Širokom Brijegu, gdje su fratri pobijeni te potom zapaljeni; na 14. veljače u Mostaru, u kojemu je sedam franjevaca ubijeno i bačeno u Neretvu. Sv. Mise na istu nakanu slavljene su i u ostalim našim župama. Nažalost, premda su prošla desetljeća, za posljednje počivalište mnogih još uvijek se ne zna.

Misa za žrtve ratova

Na blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače, u međugorskoj župnoj crkvi slavljena je sv. Misa za ubijene fratre rođene u ovoj župi kao i za sve žrtve I. i II. svjetskog rata i poraća te Domovinskog rata.

Sv. Misu predslavio je župni upravitelj fra Marinko Šakota u suslavlju s osam svećenika. Nakon Mise u Dvorani bl. Ivana Pavla II. povjesničar fra Robert Jolić održao je predavanje o žrtvama spomenutih ratova. Nazočne je posebno upoznao sa životopisima stradalih fratara koji su rođeni u međugorskoj župi te svećenika koji su u njoj djelovali kao župnici ili kapelani. Također je opširnije govorio o žrtvama II. svjetskog rata i poraća te okolnostima njihova stradanja. Govoreći o problemima s kojima se povjesničar susreće nagla-

sio je činjenicu da je od 372 žrtve tek njih 115 upisano u Matice umrlih, a za okolnosti stradanja ostalih ima vrlo malo podataka. Za većinu njih i ne zna se mjesto posljednjeg počivališta.

Vicepostulator postupka mučeništva „Fra Leo Petrović i 65 subrač“ fra Miljenko Mića Stojić održao je predavanje o rezultatima rada, o pronađenim ostatcima ubijenih fratara i žrtava rata na prostoru Širokog Brijega i Ljubuškog te o daljnjim planovima. Posebno vrijednim naglasio je ustanovljenje i rad općinskih komisija koje rade na otkrivanju mjesta stradanja, posljednjeg počivališta žrtava i njihovoj identifikaciji.

U nastavku je bilo riječi i o monografiji o župi Međugorje koju priprema fra Robert Jolić te o podizanju zajedničkog spomenika žrtvama iz cijele župe.

Duhovna obnova

Trodnevna duhovna obnova za župljane međugorske župe održana je 15., 16. i 17. veljače. Nakon večernjeg molitvenog programa u župnoj crkvi, duhovna se obnova nastavljala predavanjem i meditacijom u Dvorani bl. Ivana Pavla II. Na početku duhovne obnove nazočne je vjernike pozdravio župni upravitelj fra Marinko Šakota, koji je naglasio njezinu važnost te istaknuo kako je upra-

vo početak korizme najpogodnije vrijeme za to. Također je kazao kako i posebnost naše župe upućuje na ovo vrijeme, kada su župljani najviše slobodni, budući da je zima vrijeme kad u Međugorju boravi malen broj hodočasnika, pa se župljani mogu više posvetiti svom vjerskom životu.

Duhovnu obnovu pod naslovom *Volim, molim, vjerujem* vodili su fra Danko Perutina, fra Marinko Šakota i fra Miljenko Šte-

ko, fratri na službi u međugorskoj župi. Program u Dvorani bl. Ivana Pavla II. pjesmom je animirao glazbeni sastav međugorske Frame.

Tih večeri ispunjena župna crkva i dvorana svjedoče o potrebi ovakva programa, što su u razgovoru i pitanjima istaknuli i njegovi sudionici. Duhovna obnova završila je druženjem i blagovanjem darova koje su donijeli sami župljani.

Susret članova uprava franjevačkih provincija OFM

U Međugorju je od 18. do 20. veljače 2013. održan drugi susret uprava franjevačkih provincija Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije – JKPMOFM (Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara OFM).

Domaćin susreta i predsjedatelj bio je predsjednik Konferencije dr. fra Ivan Sesar, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije. Dobrodošlicu svima u ime župe i fratara koji djeluju u župi poželio je župnik fra Marinko Šakota. Prvi dan susreta bio je duhovne naravi, a predavanje „Vjerničko lice manjeg brata“ održao je i pokorničko slavlje predvodio tajnik Konferencije fra Nikola Vukoja, nakon čega je bila prigoda za sakrament pomirenja. Svi nazočni su sudjelovali u večernjem molitvenom programu u župnoj crkvi sv. Jakova. Provincijali su predmolili kronicu, a euharistijsko slavlje je predslavio fra Nikola Vukoja.

Drugi dan bio je radnog karaktera. Nakon jutarnje molitve uslijedila je sjednica s osvrtnom na ostvarenja zaključaka i prijedloga koji su doneseni na prošlom zasjedanju u Međugorju od 30. studenog do 1. prosinca 2011. godine. Izlaganje o temi „Vlast i služba upravljanja općenito i u redovničkom ustanovama, posebno upravljanje provincijama u Franjevačkom redu“ održao je prof. dr. fra Velimir Blažević. Euharistijsko slavlje predvodio je zadarski provincijal fra Andri-

ja Bilokapić, a kronicu su predmolili članovi uprava. Treći dan, nakon jutarnje molitve, održan je plenum – izvješća iz skupina, te donošenje konkretnih prijedloga. Između ostalog zaključeno je da se treći susret definitivno održi na Košljunu, susreti gvardijana i ekonoma svih provincija u Sarajevu i Samoboru, te da se organiziraju i duhovne obnove za članove cijele Konferencije u Asizu. Susret je završio misnim slavljem koje je predslavio fra Ivan Sesar.

fra Iko Skoko

Statistike za veljaču 2013.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 45 500.
Broj svećenika koncelebriranih: 1212
(43 dnevno).

Radost zajedništva

Mnogi se međugorski župljani i hodočasnici još uvijek dobro sjećaju molitvenog zanosa prvih dana ukazanja. Neizostavan dio toga zanosa bila je gostoljubivost župljana prema svakom prispijelu: jedva su čekali da u svoj dom mogu primiti nepoznatog prijatelja iz svijeta, ponuditi mu hranu i piće, s njime moliti, bez pomisli na nekakvu naknadu. Sami nisu imali vode jer su se za ljetnih dana četrnje brzo praznile, ali je na hodočasniku nisu štedjeli; sami nisu imali nekakve udobne sobe i namještaja, ali je za hodočasnika pripremano najbolje; umjesto

da naplate svoj trud, domaćini su hodočasnika ispraćali domaćim mirisnim kruhom i bocom vina ili rakije koje su proizveli svojim trudom... Ta gostoljubivost, ta ljubav s kojom su primani stvarali su prijateljstva i otvarali srca, a Kraljica Mira je u Podbrdo, Bijakovice i župu Međugorje privlačila sve više i više molitelja.

Radost zajedništva jedan je od brojnih pothvata kojima su župljani župe Međugorje, zajedno sa Župnim uredom Međugorje, željeli na konkretan način sudjelovati u novoj evangelizaciji i odazvati se Papinu pozivu. Ovaj put omogućeno je hodočasnici

iz istočnih zemalja: Mađarske, Rumunjske, Češke, Slovačke, Poljske, Ukrajine, Latvije, Litve, Bjelorusije (prvi put od početka ukazanja), Rusije, Albanije, Srbije, Crne Gore te Hrvatske i Bosne i Hercegovine, koji su željeli, a do sada nisu imali mogućnost doći u Međugorje zbog lošijeg imovinskog stanja. Župljani župe Međugorje su i ovaj put, kao i toliko puta do sada, pokazali da imaju veliko srce i posvjedočili zašto je Gospa izabrala ovu župu na poseban način. Radost zajedništva okupila je oko četiri tisuće hodočasnika.

20. međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira i međugorskih molitvenih i karitativnih skupina

Uvrijeme dok se naš list tiska, u Međugorju se od 3. do 7. ožujka održava Dvadeseti međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira i molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje. Tema susreta je: „Umnoži nam vjeru“ (Lk

17, 5). Program počinje u nedjelju 3. ožujka registracijom sudionika i večernjim molitvenim programom u crkvi, a kroz četiri sljedeća dana nastavlja se klanjanjem Presvetom oltarskom sakramentu, predavanjima, razgovorima, radu po jezičnim skupinama i sudjelovanjem u večernjem molitvenom programu.

Tijekom seminara sudionici će skupa moliti na Brdo ukazanja i na Križevcu. Predavači na ovogodišnjem seminaru su fra Ivan Dugandžić, fra Danimir Pezer i fra Mario Cifrak. O radu seminara opširnije ćemo pisati u sljedećem broju.

Gospi na koljenima

U nedjelju 17. veljače 2013. u Međugorju su boravili članovi Zajednice „Apostoli Krvi Kristove“ iz Zadra i članovi Zajednice „Ljiljani sv. Ante“ iz Ražanca. Zanimljivost ovoga hodočašća jest to što su se svi hodočasnici, njih 61, na koljenima popeli na Brdo ukazanja. Kažu nam da su u svom namenu uspjeli uz velike napore, ali s neizmjernom ljubavi u srcu.

„Zahvalili smo Gospi za sve što čini u našim životima i uputili joj molitvene nakane ovog hodočašća. Posebno smo molili za papu Benedikta XVI. i za izbor novog pape te za kardinale, biskupe, svećenike, redovnike i redovnice, na što nas Gospa poziva u svojim porukama.“

Ovaj uistinu mukotrpan čin zadarski su hodočasnici ostvarili već deset puta, a dva puta na isti su se način popeli i na Križevac, prvi put na Veliki petak 2010.

Elvis Jurjević

Salezijanci slave 100. obljetnicu dolaska u Hrvatsku

Salezijanci i salezijanska obitelj započeli su proslavu 100. obljetnice dolaska salezijanaca u Hrvatsku. Slavlje je otvoreno na Salezijanskim danima koji su održani u zajednicama na Jarunu i Knežiji u Zagrebu. Mlade je provincijal Hrvatske salezijanske provincije don Pejo Orkić uveo u proslavu tijekom nacionalnog susreta salezijanske mladeži 13. i 14. listopada u Žepču (BiH). U župi Marije pomoćnice na Knežiji, 20. listopada, na Danu salezijanske obitelji okupili su se salezijanci svećenici, kćeri Marije pomoćnice, salezijanci suradnici i Don Boscovi bivši učenici te proslavili ulazak u obljetnicu.

Središnji događaj proslave obljetnice bit će dolazak urne s relikvijama svetog Ivana Bosca, koja će od 8. do 23. ožujka 2013. obići sve salezijanske zajednice u hrvatskoj provinciji. Urna od 2010. putuje po salezijanskom svijetu kao priprava za 200. obljetnicu rođenja sveca mladih, koja će biti svečano proslavljena 2015. godine. Svečeve relikvije bit će donesene u župu Marije pomoćnice u Zagrebu 8. ožujka, a potom će obići zagrebačku župu sv. Ane u Rudešu i svetište Sveta Mati Slobode na Jarunu, Čabar, Rijeku, Zadar, Split, Novu Mokošicu, Žepče (BiH), Beli Manastir, Badljevinu i Sirač, župu sv. Ivana Bosca u Podsusedu te ponovno doći u župu Marije pomoćnice na Knežiji gdje će se 23. ožujka održati završno slavlje.

Uz druge tradicionalne događaje, u Zagrebu će se sredinom proljeća održati Međunarodne sportske igre salezijanske mladeži. U pripremi su drugo izdanje Don Boscova životopisa „Ukrali ste mi srce“, „Nekrologij“ salezijanaca koji su djelovali u Hrvatskoj, „Leksikon odgojnih znanosti“, monografija i dr.

Svečani završetak proslave 100. obljetnice dolaska salezijanaca u Hrvatsku održat će se 12. i 13. listopada 2013. kada će provinciju posjetiti i vrhovni poglavar salezijanske Družbe don Pascual Chávez Villanueva.

Premda su salezijancima u Torino još za života svetog Ivana Bosca stizali pozivi iz hrvatskih krajeva, na tlo današnje Hrvatske stigli su 1913. i to u Rovinj. U Rijeku su došli 1918., a Nadbiskupski konvikt u Zagrebu počeli su voditi 1922. godine. Danas u Hrvatskoj salezijanskoj provinciji, koja obuhvaća teritorij Hrvatske i Bosne i Hercegovine, djeluju u četrnaest župa, Salezijanskoj klasičnoj gimnaziji u Rijeci i Katoličkom školskom centru „Don Bosco“ u Žepču. Prisutni su i u pet hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj.

Pobožnost Križnoga puta u korizmi

Kao i svake, i ove se godine u međugorskoj župi u korizmi obavlja pobožnost križnog puta: nedjeljom u 10.30 (polu sata prije pučke Mise) i nakon večernje Mise; petkom u 14 sati na Križevcu te u župnoj crkvi nakon večernje sv. Mise.

Cvjetnica

Liturgijski obredi na Cvjetnicu počinju u 10.30 blagoslovom grančica, koji se u međugorskoj župi svake godine obavlja na temeljima stare župne crkve. Nakon blagoslova grančica vjernici će se, predvođeni svećenicima, zaputiti u župnu crkvu na sv. Misu.

Sveto trodnevlje i Uskrs

Na Veliki četvrtak molitveno-liturgijski program u međugorskoj župnoj crkvi počinje molitvom krunice u 17 sati, a sv. Misa Večere Gospodnje slavit će se u 18 sati. Nakon misnog slavlja počinje klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu, koje traje do ponoći.

Na Veliki petak križni put na Križevcu za župljane i hodočasnike počinje u 11 sati.

U 17 sati moli se krunica u crkvi, a liturgija Velikog petka počinje u 18 sati.

Velika subota je dan tihe molitve u crkvi, na Križevcu i Podbrdu, a u 20 sati počinje molitvena priprava za Vazmeno bdijenje, „majku svih bdijenja“. Vazmeno bdijenje počinje pred crkvom u 21 sat.

Sv. Mise na Uskrs su po nedjeljnom i blagdanskom rasporedu: u 7, 8, 11 i 18 sati.

7. nacionalni tečaj za duhovne asistente FSR-a i Frame

Od 25. do 27. veljače 2013. u Međugorju je održan 7. godišnji nacionalni susret duhovnih asistenata bratstava Franjevačkoga svjetovnog reda (FSR) i Franjevačke mladeži (Frame). Teme ovogodišnjeg susreta duhovnih asistenata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine bile su: „Uvođenje u Franjevačke izvore“ i „Noviji dokumenti o Franjevačkom svjetovnom redu i Franjevačkoj mladeži“.

I ovogodišnji je susret pokazao važnost razmjene iskustava u radu s članovima FSR i Frame, što su istaknuli mnogi sudionici.

Asistenti su kroz tri dana boravka u Međugorju uz župljane i hodočasnike sudjelovali i u molitveno-liturgijskom programu ovoga mjesta molitve.

Tko je kriv?

Međugorski vidioci tvrde da je u jednom ukazanju Gospa plačući rekla: „Zaboravili ste Bibliju“! Listajmo zajedno Stari i Novi zavjet kako bismo upoznali Oca, Sina i Duha Svetoga.

Lidija Paris

Ti si kriv. On je kriv. Vlada je kriva. Kriza je kriva. Biskup je kriv. Poledica je kriva. Roditelji su krivi... Kada nešto krene po zlu, spontano tražimo krivca. Tražimo ga izvan sebe. Onda shvatimo da smo i mi sami suodgovorni za ono što nam se događa pa počnemo okrivljavati i optuživati sami sebe sve do granice depresije.

U traženju krivca možemo ići sve do samoga korijena postojanja čovječanstva, do onog izvornog, iskonskog grijeha koji je izobličio čovjekov pogled na stvarnost. Adam svaljuje krivnju na Evu, Eva na zmiju (Post 3). Sara svaljuje krivnju na Abrahama (Post 16,1-6). Abimelek se boji da bi Izak na njega mogao svaliti krivnju (Post 26,6-11). Jakov pita Labana koja to je njegova krivnja, da ga ovaj progoni (Post 31,36-42). Faraon priznaje svoju krivnju (Izl 9,27). Levitski zakonik i Knjiga brojeva detaljno opisuju kakve žrtve treba prikazati i kakvi propisi vrijede za koju vrstu krivnje (Lev 4,13; 5,1.17.24; 7,18; 10,17; 16,20.22; 17,16; 19,8.12; 20,17.19; 22,9.16; 24,15; 26,41.43; Br 5,6.8.31; 9,13). Mojsije je svjestan da narod snosi krivnju jer sumnja u Boga i zato vapi prema njegovu milosrđu: „Oprosti krivnju ovome narodu po veličini svoga milosrđa“ (Br 14,19).

Pokušavamo se obraniti od krivnje jer mislimo da će nas Bog kazniti, ali Psalam kaže da Bog ne postupa s nama po grijesima našim niti nam plaća po našim krivnjama. „Kako je nebo visoko nad zemljom, dobrotu je njegova s onima koji ga se boje“ (Ps 103,10-11). Tražimo krivca jer imamo potrebu da netko bude kažnjen, a netko plati... ali Knjiga izreka kaže da se krivnja pomiruje ljubavlju i vjernošću, da se zlo uklanja strahom Gospodnjim, a ne kaznom (Izr 16,6).

Često mislimo da krivnja prelazi s naraštaja na naraštaj, da ćemo prije ili poslije morati platiti za nešto što je netko prije nas učinio... ali prorok Jeremija ispravlja to uvjerenje koje je poput prijetećeg mača lebdjelo nad naraštajima Hebreja, to uvjerenje koje i dan-danas prati mnoge kršćane. Jere-

mija govori o osobnoj odgovornosti: U one dane ne će se više govoriti: „Oci jedoše kiselo grožđe, a sinovima zubi trnu“, nego će svatko odgovarati za svoja djela (Jr 31,29-30). Moguće je da u psihološkom smislu snosimo posljedice nečije tuđe krivnje, ali duh je dublji i snažniji od psihe, i na njega se treba osloniti.

Prorok Mihej kaže da Bog prašta krivnju, da oprašta grijeh, da prelazi preko prekršaja, da ne ustraje do vijeka u svome gnjevu nego uživa u pomilovanju (Mih 7,8). Ne samo to, nego još i više: našu krivnju uzima na sebe i tako u sebi prekida taj fatalni lanac. „Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i krivicu njihovu na sebe uzeti“ (Iz 53,11). Isus nije bio raspet zbog svoje krivnje, to pokazuje i Luka i Ivan kada navode da je Pilat tripudrekao da na Isusu ne nalazi nikakve krivnje (Lk 23,4.14.22; Iv 18,39; 19,4.6). „Radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao je s nebesa... i postao čovjekom. Raspet je bio također za nas“, kaže Nicejsko-carigradsko vjervanje. To duhovno uvjerenje može iscijeliti i ranjenu psihu.

Kada Isus u Jeruzalemu susreće slijepa od rođenja, učenici ga pitaju tko je kriv što se slijep rodio, on ili njegovi roditelji. Isus odgovara: Niti sagriješite on niti njegovi roditelji, nego je to zato da se na njemu očituju djela Božja (Iv 9,1-3).

U Gospinim se porukama riječ krivnja uopće ne pojavljuje. Za Gospu to nije tema. Naprotiv, ona tri puta govori o tome da se u nama Bog može proslaviti, i to križem, molitvom i predanjem (29. 11. 1984.; 16. 1. 1986.; 25. 12. 1986.).

Traženje krivca je iscrpljujuće, proizvodi nove sukobe i u krajnjoj je liniji neplodno. Nema smisla tražiti krivca nego nam valja tražiti smisao događaja, upitati se kako će se Bog proslaviti po nekom događaju, po nekoj patnji, po nekoj kušnji. Božja slava je i naša slava jer smo njegova slika i prilika, a on u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube (Rim 8,28).

Bio je do kraja okrenut prema Kristu. Njegov kristocentrizam jest istinski ključ da bismo shvatili papu Benedikta. Stran mu bijaše bilo kakav oportunistički.

će pokazati tko je bio u pravu. Uvjereni smo da je gradio na čvrstu temelju Radosne vijesti i Isusa Krista.

Do kraja okrenut prema Kristu

Tko čita spise Josepha Ratzingera, susreće se s jednim od vrhunskih intelektualaca našega doba koji je do u dubine upućen u duhovnu povijest europskoga kontinenta i svijeta. Osoba duha koja s misliocima našega doba promišlja i razgovara, koja razgovara s velikanima srednjega vijeka – Bonaventurinom, Tomom, Duns Skotom, kojoj je duhovni otac Augustin i cijelo otačko razdoblje, koja nam posređuje biblijske likove kao likove današnjice. Teolog koji poznaje druge religije, njihovo traganje za istinom i Bogom, koji poznaje i filozofe te komu je bilo na srcu otvoriti svijetu kršćanske odgovore na vječna čovjekova traganja za Bogom, smislom, srećom, otvoriti putove prema istini. Biti *suradnicima istine*. Otvoren ekumenizmu, poglavito istočnim Crkvama, zaljubljenik u liturgiju, utro je nove putove dijaloga sa židovstvom i islamom. U povijest će ući kao onaj tko je htio pomiriti vjeru i razum, koji je htio slomiti diktaturu relativizma, koji je podjenuo milijarde u pitanjima patoloških isključuća i razuma ali i vjere.

Bio je do kraja okrenut prema Kristu. Njegov kristocentrizam jest istinski ključ da bismo shvatili papu Benedikta. Stran mu bijaše bilo kakav oportunistički ili povlađivanje duhu vremena. Mjerilo bijaše uvijek Evanđelje, svjestan da iz njega progovara onaj tko je istinska sloboda svakoga čovjeka. U tome je njegov poziv i poslanje, snaga i vjerodostojnost. Papa nije diplomata ili državnik, nije političar ni glumac, nije integracijska figura, terapeut niti magnet za mase, nego Petrov nasljednik, Kristov namjesnik na zemlji. Zato mu i bijaše usrdna želja osloboditi se svega što zastire pogled na Raspetoga, na Krista. Crvena nit svih promišljanja bijaše traganje za Božjim licem i srcem. Prije ulaska u konklave rekao je u znamenitoj homiliji: „Što više Isusa ljubimo, što ga više poznajemo, to više raste naša nutarnja istinska sloboda, raste i naša radost što smo otkupljeni. Hvala ti, Isuse, za tvoje prijateljstvo!“ U prijateljstvu s Isusom možemo iskusiti što je prava ljepota, sloboda, što je ljubav. Prijateljstvo, molitva, klanjanje u uskom su surjeđu. Benedikt je to očitovao riječju i djelom, pri mjerenoj poniznošću, intelektualnom briljantnošću. Koji samo blagoslov za Crkvu, za cijeli svijet, za sve nas!

► Nastavak s 25. str.

biti jedini istinski odgovor Bogu s naše strane. Zahvalnost Bogu što je u olujnim vremenima kormilo Crkve čvrsto držao u sigurnim vodama Kristova Evanđelja.

Bio je učitelj i naučitelj, profesor, nadmoćni znalac i učitelj vjere, shvatljiv u govoru, jasan u vjeroispovijedi, prodoran u logici, širinom znanja i kulture duha jedan od najbriljantnijih umova suvremenoga doba; na teološkoj razini nema mu ravna. Prigovarali su mu da je fundamentalist, a na ravnoj nozi razgovara s najpoznatijim suvremenim filozofima-agnosticima. Crkvi u ovom trenutku ništa nije u toj mjeri potrebno kao obnova i utvrđivanje poklada vjere koji se razvodnjavaju. Možda ćemo tek iz povijesnoga odmakta moći sagledati značenje ovoga briljantnoga uma i njegova pontifikata što se tiče obnove vjere i teologije. Već danas možemo sagledati koliko nam silno bogatstvo pisane i izgovorene riječi ostavlja u baštinu Sveti Otac. Sabrana djela, njegov teološki opus, u šesnaest 'debelih' svazaka, enciklike, troknjižje o Isusu Kristu, bezbrojni nagovori, propovijedi, audijencije. Ne treba zaboraviti da je sve pisao (stenografski) olovkom imajući gumicu za brisanje pri ruci! Bio je biblijski sijač sjemena riječi na tlu Kristove Crkve. Od nas zavisi ishod i plod – kako ophodimo sa sjemenom. Mnogi su, nažalost, p(ros)ipali oko sebe pesticide protiv te riječi, sijali otrov i ljulj, kritiku, doslovce mržnju. Mnogi su se zacementirali, a toliki su teološki i intelektualni liliputanci, patuljci sijali krilatice protiv ovoga duhovnoga giganta. Povijest

Ljude u Međugorje vuče očinska i majčinska ljubav

Vlč. Niko Rupnik, kapelan u župi Bovec, Slovenija, prošle je godine svoju *subotnju godinu* proveo u Međugorju. Prije toga Kraljici Mira hodočastio je desetke puta, sam ili kao duhovni pratitelj hodočasničkih skupina, što i dalje često čini.

Priredio Krešo Šego

Velečasni Niko, zašto ste izabrali upravo Međugorje za svoju subotnju godinu?

Međugorje je i moje mjesto snažnog spasenja, posebne ljubavi Božje i njegova milosrđa... To je mjesto na kojem sam i ja po osobnom pozivu naše nebeske Majke uvijek mogao obnavljati svoj odgovor na Božji poziv: „Da, Gospodine, hoću te slijediti!“ Za svećenički poziv odlučio sam se već 1978. godine. Ukazanja su započela još kad sam bio u malom sjemeništu i zahvaljujući svojoj teti, koja je odgovorila na majčinski poziv i počela organizirati hodočašća u to mjesto mira, kao sjemeništarac sam 1983. prvi put hodočastio u Međugorje. Otada je Međugorje u mom srcu i bez njega ne mogu zamisliti svoje svećeništvo. Nakon trideset godina ukazanja osjetio sam snažan poziv da barem godinu dana provedem u Međugorju. Osjećam da je to bila i Božja volja jer su mi se sva vrata odmah otvarala: biskup mi je to dopustio, a braća franjevci su me srdačno primili. Danas mogu reći da je to bila najsretnija godina mog života.

Kako je hodočašće 1983. utjecalo na Vaš život?

To je hodočašće u meni ostavilo dubok trag, koji me je više od sto puta doveo u Međugorje. Sjećam se, kad smo se autobusom vozili prema Mostaru, kroz prozor sam ugledao snažnu, neobičnu svjetlost, koju dotad nisam poznavao. Ta svjetlost me dodirнула pravo u srce. I već tada, dvadeset kilometara prije Međugorja znao sam: Istina je. Na ovom području je na poseban način prisutna Majka Božja, pa tako i Bog. Nitko više iz moga srca nije mogao izbrisati taj doživljaj koji ne mogu opisati riječima. Bio je to izvanredan poziv, koji je zauvijek promijeni-

nio moj život. Od toga dana Međugorje je za mene drugi dom, raj na zemlji.

Što to ljude tako snažno privlači u međugorsku crkvu, na Križevac i Podbrdo?

Na ovo pitanje odgovorit ću jednim svježim događajem. Otkako sam kapelan na više župa i živim u Bovcu, na sjeverozapadu Slovenije, osnovali smo molitvenu skupinu za cijelo ovo područje. Prije nekoliko dana jedna je žena rekla: „Dobro, na našem molitvenom susretu jest lijepo, ali nije tako kao u Međugorju.“ Potvrdio sam joj i rekao da je uistinu tako jer je Međugorje na poseban način odabrano mjesto molitve. Ljudi dolaze iz cijeloga svijeta, tu se moli danju i noću, pogotovo na glavnim molitvenim mjestima: u crkvi, na Podbrdu, na Križevcu, u (nadam se) obiteljima... Tu je vjera u ljudskim srcima jaka, tu je svjetska klinika spasenja u ispovjedaonicama... Ako želimo da i kod nas bude tako, onda moramo biti više ispunjeni mirom. Da, čovjek danas stvarno traži mir jer svaki dan živimo u velikom nemiru i nesigurnosti. Međugorje mir daje u punini, ispunja čovjekove dubine. Nešto slično ne možeš naći nigdje na svijetu. Ljude privlači očinska i majčinska ljubav.

Boravili ste godinu dana u Međugorju i osvjedočili se o svemu što se u njemu događa. Koliko to iskustvo pomaže svećeniku u svakidašnjem pastoralnom radu?

I to je bio neki izvanredan dar Božji za mene. Nikad se nisam nadao da ću moći doživjeti jednu takvu godinu. Ali Bog je ljubav. Tu sam bio stvarno u raju. Sve te ispovijedi, molitve, bratska zajednica s fratrima, susreti s različitim ljudima... da, to možeš samo doživjeti. Bio sam doslovce u raju. Kad biste samo mogli znati kolika je moja želja opet sjediti u is-

Don Niko (prvi zdesna) sa skupinom hodočasnika iz Slovenije.

povjedaonici i satima slušati iskrene ispovijedi i biti svjedok onoga što Gospodin čini u srcima ljudi! To svećenika čini sretnim, ispunja ga. Ne mogu dovoljno zahvaliti braći franjevcima na takvoj gostoljubivosti, na tome što sam se osjećao dijelom velike obitelji, a kamoli tek Bogu i Majci Božjoj za sve milosti koje sam doživio. Sve što sam doživio i te kako mi pomaže u pastoralnom radu i daje mi hrabrost i snagu te jača vjeru i pouzdanje u Gospodina...

Na koji način Međugorje mijenja vjernika i što je to što ga mijenja?

Bogu hvala, i u prošloj sam godini imao priliku duhovno pratiti hodočasnike u Međugorje. Čini se da su tu vjernici otvoreniji i temeljitiji na ispovijedi. Velika je radost ispovijedati kad stvarno osjetiš Božji dodir i blizinu, a baš ta predanost, to pouzdanje, ta iskrenost, ta ljubav prema Bogu i uz to prema samome sebi i drugim ljudima, kao i sve jača želja približiti se Bogu, mijenja vjernika. Kad čovjek doživljava veličinu Božje ljubavi, želi uroniti sve dublje i dublje. Ti susreti sa živim Bogom mijenjaju čovjekov život.

Kraljica Mira redovito, 25. u mjesecu, daje poruku. U čemu je važnost poruka za današnjeg čovjeka?

Naša je Majka velika i istovremeno posve jednostavna, toliko jednostavna da nam se često čini da njezine, inače evanđeoske poruke, nisu ništa posebno, da se ponavljaju... To je zbog toga što mi više nismo jednostavni. Uvjereni smo da ćemo uspjeti ako budemo imali što više znanja, dobar posao, bolju zaradu da bismo si mogli priuštiti nekakvu drugu duhovnu hranu, hranu koju svijet nudi u *new age* i drugim ponudama... Ali sve to stvara još veću prazninu u srcu, vodi u besmisao i konačno u duhovnu smrt. A poruke Majke

Božje su zapisane u ljudskom srcu. Ona nas kao Majka uči: Gledaj, dijete moje, sve što ti kaže moj Sin Isus i što ti ja danas preporučujem, već je zapisano u tvome srcu. Budi uvjeren da upravo to tražiš za život svoj. Ja sam tvoja Majka koja te potpuno voli i želi tvoju sreću! Ispričavam se nebeskoj Majci za ove riječi, kao da ih ja mogu stavljati u njezina usta, ali tako doživljavam kao čovjek, Božje dijete. Zato je nužno da Marija ponovno ukaže na jednostavne temelje ljudskog života koje smo ostavili, a gradimo kuće na pijesku.

Često se može čuti ili pročitati da ljudi sve manje žive svoju vjeru, da čovjek nema vremena za Boga. O čemu je riječ?

To je velika rana Crkve. Nisam pozvan govoriti o uzrocima toga, ne želim ni suditi, ali ću istaknuti činjenice. Mislim da se do takva stanja dolazilo postupno. Boga smo iz svoga života izbacili zbog svoje oholosti jer želimo biti potpuni gospodari života. To je još i pojačao materijalizam, konzumerizam, hedonizam, ateizam, new age... Ne trebamo upirati prstom na druge koji su napustili Boga, nego najprije moramo pogledati u svoje srce i upitati se živim li po evanđelju, jesam li ja svjedok? Trebam li najprije ja novu evangelizaciju da bi Duh Sveti rasplamsao vatru Istine koja je u meni, da bih mogao živjeti i naviještati ŽIVOGA ISUSA? Zato Majka Kraljica Mira poziva: Molite srcem! Čitajte Bibliju! Ispovijedajte se! Postite! Idite na Misu! Klanjajte se mome Sinu! To je spas! Ne trebamo mijenjati svijet, mi najprije trebamo mijenjati sebe pa će se i svijet mijenjati, a Majka nam daje najvažnija sredstva.

S druge strane, u Međugorju su crkva i prostor oko nje uvijek prepuni. Što nam to govori?

Često imam dojam da mi svećenici mnogo radimo, da stvaramo različite programe, ali to nažalost kao da zanima vrlo malo ljudi. Nema željenih plodova i ponekad se osjećamo stvarno nemoćni.

Ponajprije da smo unatoč svemu što nam svijet nudi gladni i žedni Boga, a u Međugorju se dijeli prava hrana, kojom se mnogi koji su odgovorili na Božji poziv žele nahraniti. Ne možemo ni zamisliti kolike je plodove u ovih skoro trideset dvije godine donijela međugorska duhovnost. Međugorje je srce koje po venama razlijeva rijeke milosti na sav svijet. Zato treba dolaziti u srce da bi se milosti mogle razlijevati u svijet i da bi jednoga dana pobijedilo Bezgrješno Srce Marijino.

Što drugima, primjerice svojim župljanima i kolegama svećenicima, govori te o ukazanjima Kraljice Mira, odnosno na koji način treba prenositi Gospinu poruku?

Često imam dojam da mi svećenici mnogo radimo, da stvaramo različite programe, ali, to nažalost kao da zanima vrlo malo ljudi. Nema željenih plodova i ponekad se osjećamo stvarno nemoćni. Zateknemo se u situaciji u kojoj su bili apostoli, ribari, koji su se cijelu noć trudili, a mreže su im ostale prazne. No, kad su poslušali Isusa, ulov nije mogao stati u lađu. To je recept koji nudi Majka neprestano nam pokazujući pravi put ka svome i Božjem Sinu, a taj nam je put, čini se, tako teško prihvatiti i živjeti unatoč njezove jednostavnosti. Obnova svijeta, pokazuje nam Međugorje od 24. lipnja 1981., događa se po Majci Božjoj i njezinim porukama kojima nas vodi ka svome Sinu. Marija nas uči da pravi put ka spasenju nije onaj koji čovjek stvara, nego koji nam Bog nudi.

Poznato je da su mnogi hodočasnici iz Slovenije u Međugorje dolazili već 1981. te nastavili i kasnijih godina. Kakvo je sada stanje, utječe li ekonomska kriza na njihov dolazak?

U Sloveniji, kao i u Europi, stanje je vrlo teško, no nije toliko riječ o ekonomskoj koliko moralnoj i duhovnoj krizi. Ljudi su razočarani, bune se, prosvjeduju, htjeli bi da se svi i sve promijeni... Ali promjene nema bez Boga i moralnih vrijednosti. Najprije treba mijenjati

sebe, a do promjene možemo samo s Bogom i njegovom snagom. Božji put nije lagan, a ljudi bi htjeli da se sve mijenja na brzinu, sa što manje posljedica i sa što manjim osobnim naporima i zalaganjem. Zato redovito mislimo da se moraju mijenjati drugi, a ne mi.

U Međugorje dolaze oni koji žele produžiti svoju vjeru, koji su zahvaćeni Gospinom porukom. Kako rekoh, sebe je najteže mijenjati pa ne treba čuditi ako se žar doživljen na hodočašću tijekom vremena počne hladiti. Obraćanje je trajan proces i hvala Bogu da mnogi dolaze na vrelo milosti. Nažalost, ekonomska kriza čini svoje, no uvijek ima onih koje ni to ne može spriječiti da dođu k svojoj Majci od koje su primili tolike milosti.

Bitno je da vjernik svoju vjeru svjedoči i u crkvi i izvan crkve, u obitelji, na radnom mjestu i uopće u svakidašnjem životu. Katkad imam dojam da se stidimo svoju vjeru svjedočiti, kao da se jedno može biti u crkvi, a drugo izvan crkve, što je zasigurno posljedica komunističkih vremena u kojima su se događala progona Crkve, kojih se i te kako sjećamo.

Upoznali ste našu župu. Što župljanima preporučate, na koji način i kako sačuvati ovo mjesto molitve i mira?

Ponajprije župnika, fratre i sve župljane Međugorja pozdravljam svim srcem. Hvala vam što ste se srcem odazvali Božjem pozivu! Vaše je poslanje posebno i jedinstveno na svijetu. Mnogo, mnogo ste već učinili po volji Božjoj. Neka svi plodovi vaše župe rastu po svem svijetu! Neka se prvotni duh i žar Međugorja ne gube i ne hlade, jer je vaše poslanje u Božjem planu veliko. Znam da vam je uz tolike obveze prema hodočasnici-ma teško, no vi ste na poseban način izabrali i uvjeren sam da ne ćete posustati. Vi ste svjedoci tolike Božje milosti i svi koji dolazimo očekujemo da je na vama prepoznamo. Svim srcem molimo za vas i vaše odgovorno poslanje. Bog će vas puno nagraditi i već vas nagrađuje jer možete „jesti milost Božju“, kako je netko lijepo rekao. HVALA VAM za sve što činite kako bismo mi hodočasnici na pravi način doživjeli oazu mira.

► **Nastavak s 9. str.**

prožet anticipiranom budućnošću i koji je okrenut akciji Duha Svetoga i njegovu pravu da puše gdje hoće. Kroz život zajednice koja se okuplja u Međugorju prolazi dinamika Sabora koji ne smije ni zaspati ni zastati na pola puta. On ovdje ne samo da djeluje nego narasta i postaje izrazitiji i jasniji.

U Međugorju nitko ne ostaje netaknut

Na međugorskoj zajednici čitkiji su znači vremena; ona nadahnjuje razmišljanja da se stvari bolje vide i uspostave bolji odnosi između povijesti i spasenja, između znanosti i vjere kako vjera ne bi bila slijepa a svijet bio proglašen zlim zbog svoje materijalnosti i prolaznosti.

U svijetu koji obilježavaju laž, nepravda, strah i bescilnost života sa svim očitovanjima i popratnim strukturama, međugorska crkvena zajednica koju sabire Duh Sveti svojim životom svjedoči o Istini koja spašava čovjeka i svijet. Ona na najuvjerljiviji i najprihvatljiviji način evangelizira svijet. Nema nikoga tko gleda nju, a da joj se ne želi pridružiti. Tko vidi njezinu vjeru i sam počinje vjerovati; dok čuje njezinu molitvu, i sam počinje moliti; dok je vidi da se obraća i kaje, i sam se obraća i kaje; dok je gleda kako se nada, i sam se počinje nadati. Ona svojim životom i djelovanjem nenametljivo ali snažno magnetizira ljude. U njoj prosijava Crkva kao „uzdignuti znak“ i „sakrament spasenja“ svijeta (usp. Svjetlo naroda). Po svačijem priznanju, u Međugorju nitko ne ostaje netaknut ili ravnodušan. Evangelizacija koju provodi međugorska crkvena zajednica razlikuje se od uobičajenih načina propovijedanja, učenja, zapovijedanja i angažiranja hodočašća poslije kojih se, kad od njih malo ili ništa ne bude, ponovno „navija ista ploča“ i ubiru isti plodovi nehaja i vjerske nedosljednosti u životu. Ovdje život ima prednost nad riječima. I to uvjerava i privlači. (...)

Snaga i uspješnost evangelizacije naroda Božjega u Međugorju sastoji se u priopćivanju samoga sebe. To je zapravo komunikacija vjerske svijesti koja sa svim nenasilno ali vrlo uspješno evangelizira. Ta svijest djeluje na odgovorne, zbunjene, izgubljene i razočarane koji se više ne snalaze u traženju izlaza iz svoje nutarnje i društvene situacije.

Uznositost – put zla

Često smo u prilici pročitati ili čuti kako je krjepost poniznosti jedno od najljepših svojstava osobe. Nasuprot poniznosti stoji oholost ili uznositost

fra Mario Knežević

Ponos proizlazi iz osobne spoznaje da se nešto učinilo, ili se sudjelovalo u nečem posebnom ili pohvalnom. Tako shvaćen ponos nije u sebi izopačen.

No, imamo mnogo češće krivo shvaćen i krivo življen ponos. U filmu *Susret – The encounter*, uprizoren je Isus koji ljude poziva na obraćenje. I dok mnogi čuju njegov glas, film prikazuje uspješnoga biznismena kojega uz to krase i športska popularnost. On, zaokupljen vlastitim uspjehom, ne uspijeva čuti poruku. Osjećaj moći i ponosa nije mu dao priliku pasti na koljena i zapitati se o svom životu. Čak izjavljuje kako Isusa ne može ni mrziti jer nije vrijedan njegove pažnje te dodaje kako je Isus vrijedan jedino da ga se ignorira. Oholost, uznositost i vlastita veličina drugima se ne može diviti. Izopačen ponos druge ignorira, pretvara u brojeve, roblje, trgovačku lovinu. Drugi su tu da služe našoj slavi.

Isus ponizno ulazi u svijet i rađa se u štali. Živi ponizno radeći obične poslove. Na magaretu ponizno ulazi u Jeruzalem. Ponižan i ponižen napušta obličje ovoga svijeta. I kad je činio čudesa nigdje ne susrećemo oholost. Isus nakon tih događaja odlazi u osamu, kao da bježi od divljenja i pljeska onih koji bi ga tako rado slavili. Uza sve to, svojim učenicima pere noge. Isus poniznost kao veličinu očituje na svakome koraku i za sve što čini zahvaljuje Ocu nebeskomu. On ne želi zasluge, već ostvaruje model služnje. Svoj ugled i ponos Isus je žrtvovao kako bi drugima, koji su pogaženi grijehom ili društvenim okolnostima, vratio dostojanstvo i zdrav ponos.

Isusov je ponos stavljan na kušnju. Pred sotonom, koji ga kuša nakon četrdeset dana posta, mogao je očitovati svoju moć, slavu i spektakl. To je bila kušnja koja je zahtijevala negiranje sebe a očitovanje snage koja dolazi od Boga. Isus na sotonine ponude čak ne odgovara svojim riječima nego govori ono što su Otac i Pismo objavili. Tako je Isus u trenutcima gladi i iscrpljenosti posvjedočio nutarnju snagu i nasićenost onim što dolazi Odozgo.

Uznositost čovjeka tjera da stavove brani autoritetom vlasti, titula i moći. Još poraznije postaje ako to čine oni koji su pozvani ponajprije služiti i prati noge onima koje vode i kojima upravljaju. Slabima i ojađenima prati noge, a ne mozak. Oholost ne dopušta priznavanje poraza.

Kad je Isus Šimunu rekao da na njegovu riječ baci mrežu, Šimun je svoj ponos stavio na raspolaganje. Baciti mrežu u trenutku kad nije vrijeme za ribolov znači izložiti se izrugivanju onih koji te promatraju. No, u Šimunu je vjera bila jača od ponosa i vlastitog ribarskog iskustva. Ponos je stavio postrani i taj njegov čin nam je i danas na ponos. Mala je značenjska ali je velika stvarna razlika između ponosa i biti na ponos. Na ponos nam mogu biti samo oni koji svoj ponos ne žive nepokorno. Zbog krivo življena ponosa, taštine i oholosti započinju i ratovi. Bračne zajednice zbog krivo shvaćenog ponosa upadaju u krizu, ekonomije propadaju, politika ide krivim putem, Crkva upada u napast, a čovjek biva izložen ugnjetavanju.

Psiholozi će kazati kako je od svih oblika pogrešnog ponosa najopasniji ponos na učenost i znanje. Osoba biva zaokupljena sobom, svojim umom, a ljubav i srce zakrčljavaju. Takvi posjeduju određene ideale i zamisli o sebi težeći da budu to što zamišljaju. A stoga što to u stvarnosti nisu, grade fasadu kojom se dokazuju. U konačnici, ne treba zaboraviti da vjera nadilazi spoznaju razuma, a onima koji sve grade na razumu i znanju treba poniznosti da to prihvate. Vjera i razum nisu u sukobu – oni se upotpunjavaju. Oholost znanstvenika a ne znanost sama po sebi čini nasilje nad vjerskim spoznajama. Nikad nije naodmet spomenuti kako su Noinu arku gradili amateri, a Titanik najveći stručnjaci. Što je bilo dalje, poznato je. Zbog oholosti pali anđeli stvaraju pakao. Zar zbog svoje oholosti i čovjek današnjice ne stvara pakao oko sebe?

Zato poput Marije u hvalospjevu kličemo kako Bog rasprši oholice umišljene, silne zbaci s prijestolja, a uzvisi neznatne.

Molitva za iscjeljenje

Isuse, ti si s nama, ti si ovdje nazočan. Moja vjera ponekad je slaba... Poput Tome sam, sumnjam, strah me je... Strah u meni jači je od vjere, nepovjerenje je jače od povjerenja u tebe. Molim te, Gospodine, ojačaj moju vjeru u tebe! Ojačaj moje povjerenje u tebe, da ono pobjeđuje svako nepovjerenje, svaki strah! Isuse, ja tebi vjerujem! Isuse, ti si jači od svakoga straha! Bogu je sve moguće! Vjerujem, Gospodine, da je tebi sve moguće, vjerujem da mi praštaš, da me ljubiš, da me prihvaćaš! Isuse, hvala ti!

Ponekad sam poput farizeja u hramu: slijep sam. Vidim slabosti drugih, pogreške drugih, ali ne vidim svoje. Mislim da sam bolji od drugih. O Gospodine, otvori moje oči, otvori mi oči da vidim sebe, da prepoznam ono što je negativno, da prepoznam negativne osjećaje koji se u meni pojavljuju, da prepoznam negativne misli o drugima. Otvori mi oči, Gospodine, da prepoznam svoje zablude, svoja kriva mišljenja, krive sudove, da prepoznam kad osuđim druge. Otvori mi oči, Gospodine! Otvori mi oči, Gospodine, da primijetim kad loše govorim o drugima. Otvori mi oči, Gospodine, da vidim dobro, da vidim dobre odlike u drugima! Otvori mi oči, Gospodine, otvori mi jezik, otvori mi usta, da mogu dobro govoriti o drugima! Otvori mi srce, da mogu dobro željeti drugima! Ozdravi srce moje, Isuse! Ozdravi srce moje, Isuse, da počnem drukčije razmišljati! Ozdravi srce moje, Isuse, da počnem zahvaljivati, da počnem gledati sve ono što imam, sve ono što si mi dao! Ozdravi srce moje, Isuse, da se počnem radovati zbog onoga što imam, što si mi dao! Ozdravi srce moje, Isuse, otvori mi oči!

Isuse, probudi ljubav u meni! Daj mi ljubavi, Isuse, da ljubav ozdravi srce moje! Daj mi ljubavi, Isuse, da ljubav pobijedi sve negativne osjećaje, da mi ljubav otvori oči, da mi ljubav zacijeli rane, da ljubav smekša moje tvrdo srce, da ljubav otopi led u meni! O Isuse, daj mi ljubavi! Daj mi ljubavi, Isuse!

Molim te, Gospodine, za sve one koji su zarobljeni negativnim utjecajem zloga: oslobodi ih, Isuse! Molim te, Gospodine, za sve one koji su pod utjecajem ovisnosti, pod utjecajem droge, alkohola, kocke: Gospodine, oslobodi ih! Za sve one koji ustraju u mržnji, koji su posvađani: Gospodine, oslobodi ih! Molim te, Gospodine, za tjelesno bolesne: Gospodine, dodirni njihove boli! Dodirni, Gospodine, njihova bolesna mjesta, ozdravi ih, Isuse! A svima, Gospodine, koji su tjelesno bolesni ojačaj vjeru, nadu i ljubav da prihvate svoju bolest!

M. Ša.

Snimila Lidija Paris

Gospa od Jasne Gore

Częstochowa je grad u južnoj Poljskoj poznat po svetištu Jasna Gora u kojem se časti slika Gospe Częstochowske. Riječ je o najpoznatijem svetištu u Poljskoj, u koje godišnje hodočasti i do četiri milijuna hodočasnika.

Priredio fra Karlo Lovrić

Svetište Crne Gospe glasovito je po čudotvornoj ikoni Blažene Djevice Marije za koju predaja kaže da ju je naslikao sveti Luka evanđelist na komadu drveta od stola s Posljednje večere, a da ju je spasila sv. Helena, koja ju je u 4. stoljeću donijela u Carigrad. Za ikonoklastičkog pokreta ikona je skrivana u šumama Poljske te poslije donesena u Częstochowu. Godine 1430. izgrađena je velika gotička katedrala u koju je smještena.

Ikonu čudotvorne Crne Gospe u ovo je mjesto 1382. donio Władysław Opolczyk. Na Uskrs, 14. travnja 1430., za napada na Svetište, Gospino lice oštetili su husiti, nakon čega je slika restaurirana na dvoru cara Władysława Jagielskog.

Povijesni vrtlozi

Spomenuti i mnogi drugi napadi potaknuli su poljske kraljeve da oko mjesta sagrađe utvrdu. Godine 1655. Švedska je napala Poljsku, a 17. studenoga okupator stiže pred utvrdu te od branitelja traži predaju. Jasnu Goru, koju je opsjedalo 3000 švedskih vojnika, branilo je svega 170 poljskih vojnika i 20 časnika s kojima je bilo 70 redovnika. Unatoč premoći napadača, prior Augustin Kordecki nije htio dopustiti da luteranska vojska uđe u svetište, koje je švedski vojskovođa nazvao običnim kokošinjem. Poslije četrdesetodnevnog opsjedanja Šveđani se povlače i otada Jasna Gora nije samo vjersko srce zemlje nego i simbol političke slobode poljskoga naroda. Prvi travnja 1656.

kralj Ivan II. Kazimir Vasa Poljsku posvećuje Gospi Jasne Gore.

Postavši žrtvom političkog sustava, Poljska gubi svoju snagu, a dva je moćna susjeda, Prusi i Rusi, žele podijeliti i prisvojiti. Naspram proruskim idejama Stanislava Poniatowskog, u Ukrajini se 1768. stvara plemički savez, tzv. Konfederacija Bar. Jedan od vođa Konfederacije, Kazimir Pulaski, zauzeo je tvrđavu i branio je kroz tri godine. Pobijeđen je 1772., malo prije podjele Poljske. Bio je to prvi poraz ovoga mjesta.

Godine 1795. Poljska je opet podijeljena, ovaj put između Rusa, Prusa i Austrijanaca. Otada Jasna Gora postaje simbol jedinstva poljskoga naroda, a hodočašćenjem u Marijino svetište Poljaci se osjećaju djecom iste domovine.

Tvrđava će vojnu ulogu posljednji put imati za Napoleonovih osvajanja, nakon čega su je opet osvojili Rusi koji, zbog straha od toga simbola poljskog patriotizma, zabranjuju hodočašća. Poljski ustanak 1863. pojačao je represiju, a zbog pomoći koju su pružali ustanicima, mnogi su pavlinski redovnici završili u Sibiru. Tiskara i samostanska ljekarna bile su zatvorene.

Prvi svjetski rat Poljskoj je omogućio ponovno ostvariti nezavisnost, ali već 1920. Crvena armija prijeti Varšavi. Poljski episkopat se 27. srpnja te godine sastaje u Jasnoj Gori i obnavlja posvetu Poljske Mariji. Tisuće hodočasnika hrle prema svetištu od svoje Nebeske Kraljice prositi oslobođenje zemlje. Na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije molbe su im uslišane, dogodilo se „čudo na Visli“. Naime, iako malobrojne, poljske snage zaustavljaju sovjetske osvajače nadomak Varšave, čime je sačuvana poljska nezavisnost.

Kako vidimo, sudbina same Poljske često je bila povezana s ovim svetištem. Primjerice, u svibnju 1936. dvadeset pet tisuća studenata posvećuje se Mariji u Jasnoj Gori i zavjetuje se izgraditi novu Poljsku. Među njima je i Karol Wojtyła, budući papa Ivan Pavao II.

Čak i za II. svjetskog rata, kad su nacisti zauzeli jedan dio svetišta i zabranili važnija hodočašća, ljudi su potajno hodočastili prikupiti duhovnu snagu za borbu protiv

nacista. Pavlini su u tajnosti pomagali partizanima, ratnim zarobljenicima i Židovima. Šesnaesti siječnja 1945. ruski su tenkovi iznenada napali, a Nijemci su u panici pobjegli ostavljajući sve za sobom. Nisu odnijeli ni umjetnička djela niti su srušili svetište. No, Rusi nisu bili osloboditelji Poljske i stoga je pomoć Crne Gospe Poljacima bila još potrebnija. Deset godina nakon dolaska pape Ivana Pavla II. u Jasnu Goru počeo se urušavati komunizam ne samo u Poljskoj, nego i u cijeloj Istočnoj Europi, dakle i u Rusiji.

Poljska – katolička zemlja

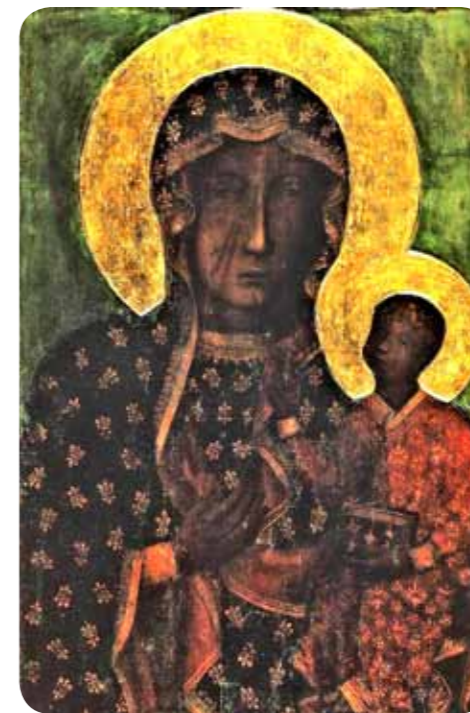
Primivši kršćanstvo u desetom stoljeću, Poljska je postala pretežno katolička zemlja, a za većinu Poljaka katoličanstvo je dio poljskog identiteta. Religija je dio onoga što poljsku kulturu razdvaja od susjedne, napose istočne i sjeverne Njemačke koja je većinom luteranska, te istočnih zemalja, koje su većinom pravoslavne.

U vremenima tuđinskih vlasti Katolička je Crkva za Poljake bila čuvar nacionalnog identiteta i jamstvo opstanka, a opatija u Częstochowi, koja se uspješno oduprla švedskoj invaziji u 17. stoljeću, postala je simbolom nacionalnog otpora. Izbor poljskoga kardinala Karola Wojtyły za papu, godine 1978., ojačao je duhovnu snagu Crkve u Poljskoj. Brojni posjeti Ivana Pavla II. svojoj zemlji pomogli su otporu protiv sovjetskog režima. Njegova beatifikacija 2011. bila je trenutak ponosa i radosti za poljsku Crkvu.

Osamdeset posto Poljaka se ispovijeda

Centar za istraživanje javnoga mijenja donosi podatak da 88 posto Poljaka pripada Katoličkoj Crkvi, a 58 posto su praktični vjernici. Broj onih koji prakticiraju vjeru se mijenja, ali ostaje činjenica da je Poljska jedna od najpobožnijih zemalja u Europi. Poljski katolici pristupaju sakramentima češće nego drugi u većini zapadnoeuropskih i sjevernoameričkih zemalja. Primjerice, Crkva je 2009. provela istraživanje i pokazalo se da se 80 posto Poljaka ispovijeda najmanje jednom godišnje, a 60 posto i češće. Tarnów je najreligiozniji, a Łódź najmanje religiozan grad u Poljskoj.

Poslije II. svjetskog rata Jasna Gora je više nego ikada glavno duhovno središte Poljske. U rujnu 1948. tadašnji primas August Hlond posvećuje Poljsku Bezgrješnom Srcu Marijinu. Njegov nasljednik Stefan Wyszyński bio je također njegov duhovni baštinik. Komunisti su ga zatvorili pa je za zatočeništva, 1956., napisao jednu molitvu za naciju sjećajući se one Jana Kazimira iz 1656. Molitva je iste godine, 26. kolovoza, pročitana pred milijun hodočasnika u Jasnoj Gori, u prigodi tristote obljetnice. Primas Wyszyński bio je

U svibnju 1936. dvadeset pet tisuća studenata posvećuje se Mariji u Jasnoj Gori i zavjetuje se izgraditi novu Poljsku. Među njima je i Karol Wojtyła, budući papa Ivan Pavao II.

oslobođen dva mjeseca poslije, 26. listopada. Godine 1957. papa Pio XII. blagoslovio je kopiju Ikone, koja je tijekom 23 godine od župe do župe hodočastila Poljskom. Duhovni plodovi toga hodočašća mnogobrojna su obraćenja.

Na 3. svibnja 1966. Poljska je slavila ti-sućljeće svoje evangelizacije i tom je prigodom poljski episkopat Poljsku, koja treba biti slobodna, posvetio posebnoj zaštiti Majke Božje, Majci Crkve Kristove. Papa Pavao VI. izrazio je želju sudjelovati na ovom slavlju i Crnu Gospu počastiti Zlatnom ružom, no komunističke vlasti mu to nisu dopustile.

Svetište Jasnu Goru godišnje posjeti do četiri milijuna hodočasnika, uglavnom Poljaka. U njegovu znamenitom muzeju čuva se brojne vojničke i vjerske zbirke, a može se vidjeti i diploma Nobelove nagrade za mir koju je 1983. primio Lech Wałęsa.

Gospine poruke o vjeri

„Draga djeco! Pozivam vas sve da imate više povjerenja u mene i da dublje živite moje poruke. Ja sam s vama i zagovaram za vas pred Bogom, ali čekam i da se vaša srca otvore mojim porukama. Radujte se, jer Bog vas voli i daje vam svaki dan mogućnost da se obratite i više vjerujete u Boga Stvoritelja. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu!“ (25. svibnja 1994.)

„Draga djeco! Kao Majka vas već mnogo godina učim vjeri i ljubavi Božjoj. Niste iskazali zahvalnost dragom Ocu, niti ste mu dali slavu. Postali ste prazni i vaše je srce postalo tvrdo i bez ljubavi prema patnjama vaših bližnjih. Ja vas učim ljubavi i pokazujem vam da je dragi Otac ljubio vas, a ne vi njega. Žrtvovao je Sina za vaše spasenje, moja djeco. Dokle god ne ljubite, ne ćete upoznati ljubav svoga Oca. Ne ćete ga upoznati, jer Bog je ljubav. Ljubite i nemajte straha, jer djeco moja, u ljubavi nema straha. Ako su vaša srca otvorena Ocu i ako su puna ljubavi prema njemu, čemu onda strah od onoga što dolazi? Boje se oni koji ne ljube, jer očekuju kazne i jer znaju koliko su prazni i tvrdi. Ja vas, djeco, vodim k ljubavi, k dragom Ocu. Vodim vas u život vječni. Život vječni je moj Sin. Primiti ga i primili ste ljubav.“ (Godišnje Gospino ukazanje Mirjani – 18. ožujka 1995.)

„Draga djeco! Danas vas pozivam živjeti mir u vašim srcima i obiteljima. Nema mira, dječice, gdje se ne moli, i nema ljubavi gdje nema vjere. Zato vas, dječice, sve pozivam da se danas iznova odlučite za obraćenje. Ja sam vam blizu i sve vas pozivam, dječice, u svoje krilo da vam pomognem, ali vi ne želite i tako vas sotona kuša i u najmanjim sitnicama vjera vam nestaje. Zato, dječice, molite, a preko molitve imat ćete blagoslov i mir. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu!“ (25. ožujka 1995.)

„Draga djeco! Slušajte jer vam želim govoriti i pozvati vas da imate više vjere i povjerenja u Boga koji vas neizmerno ljubi. Dječice, vi ne znate živjeti u milosti Božjoj, zato vas sve iznova pozivam da nosite Božju riječ u svojem srcu i u mislima. Stavite, dječice, Sveto pismo na vidljivo mjesto u svojoj obitelji i čitajte ga i živite. Poučavajte svoju djecu, jer ako im niste primjer, djeca odlaze u bezboštvo. Razmišljajte i molite i onda će se Bog roditi u vašem srcu i vaše će srce biti radosno. Hvala vam što ste se odazvali mom pozivu!“ (25. kolovoza 1996.)

Služba, služenje... kako hoćemo

Uvijek kada prevagne misao o službi, služenju ili kako god to hoćemo nazvati, čovjek učini velike stvari. Pronađe tada u sebi snagu za koju nije ni pretpostavljao da je ima.

fra Miljenko Stojić

Jedan papa otišao, drugi na vratima. Uskovitlalo se na sve strane. Zbog čega bivši postupi kako je postupio? Mnogo je tinte otišlo na to. Nema smisla ponavljati i hiniti da ćemo izreći nešto senzacionalno novo. Imao je svoje razloge i napravio je što je napravio. Jesmo li mu pomogli u tome? Jesmo li se molili i za njega i za novoga? Zapravo, koga slušamo: tzv. suvremenost ili zov svoga srca nastao na Isusovoj poruci? Bitna su to pitanja za rasvjetljavanje svojih svagdana.

Kraljica Mira nebrojeno nam je puta rekla da trebamo ići putem njezina Sina. Njezina poruka nije zveket novca u blagajni nakon prolaska hodočasnika, već zveket majčinske opomene u ušima. Vremena su teška, zlo je diglo glavu, misli da je došlo njegovih pet minuta. Zar držimo da je priča o Novom svjetskom poretku slučajno nastala? Spremala se ona odavno, ali sada je grunula u javnost jer joj se ruši tlo pod nogama. Mnogo je onih koji su progledali nakon što su čuli poruku Kraljice Mira. I nalaze se na svim razinama. To, pak, i te kako živcira kovače drukčijeg mišljenja od mišljenja svih religija na svijetu. Oni su zadnje mjerilo svih stvari stavili u čovjeka, sebe proglasili nadljudima koji samo što nisu postali bogovi. I sad da im Božji glas pokvari naum?!

Kako treba postupiti pokazali su nam događaji oko uvođenja zdravstvenog odgoja u hrvatske škole, odnosno njegov tzv. 4. modul. Na početku je izgledalo da suprotna strana nema nikakve izgleda. Oni su imali medije, okitili se znanstvenim titulama, umilili politici. Tko im što može, a najmanje neka besposlena američka „baba“. Ali prevariše se. Samosvjesni kršćani i roditelji ustaše u obranu svoje djece i svoje vjere. Na svjetlo dana istjeraše mutne protagoniste i mutne radnje. Car je zbilja gol. Nastade panika među zagovarateljima kovanja novoga čovjeka, koji je sve drugo nego na Božju sliku. Američka se „baba“ u očima javnog mnijenja, opravdano, pretvori u ugodnu ali i odlučnu američku bakicu cijenjenu u znanstvenim krugovima. Da ne bude zabune, u igri nije bio nikakav novac. Njega su dobili drugi, zagovaratelji naše uobičajene slike o čovjeku i Bogu nisu, iako je posrijedi novac hrvatskih poreznih obveznika. Jednostavno,

hvala uključenima s ove prave strane, hrvatska će ih povijest upamtiti, a hrvatska zdrava djeca biti potpora u starosti.

Uvijek kada prevagne misao o službi, služenju ili kako god to hoćemo nazvati, čovjek

učini velike stvari. Pronađe tada u sebi snagu za koju nije ni pretpostavljao da je ima. Naši bojovnici, posebno oni dragovoljci u teniscama, tamo s početka rata, dok je Vukovar krvario, najbolji su nam primjer za to. Ljudskim očima gledano, nisu imali izgleda pobijediti. Međutim, pobijediše. Zazvaše Boga, uporabiše svoje snage i uspjeh je morao biti tu. Borili su se za pravednu stvar, za svoju slobodu i slobodu svih nas. Ili drukčije rečeno, služili su sebi, služili su svojoj djeci, služili su svima nama. Pitam se, uspijevam li i uspijevamo li to shvatiti?

Otkako trenutna neokomunistička vlast u Hrvatskoj zaustavi rad Ureda za istraživanje komunističkih zločina, sve više slušam kako ljudi uzimaju stvar u svoje ruke. Mislili su da će ova vlast služiti puku, ali se to ne dogodi. Ne želi zatvoriti priču na pravedan način o mnogobrojnim ubijenima u Drugom svjetskom ratu i nakon njega. Pobili su ih komunisti u svom osvajanju vlasti. Govorili su da služe „narodu“ i to mu željeznom metlom utjeravali u glavu. Ni do dandanas nisu se ispričali za takve strahote. Njihov je pogled na čovjeka vučji, ostaje na poprištu onaj tko je jači. Da budemo jasni, nisu štedjeli ni svoje ako nisu išli zacrtanim putem. Samosvjesni među nama, dakle, na sve ne odmahuju rukom nego traže uzore među pobijenima u hudom komunističkom naletu. Hercegovčki franjevci tada pregaženi zacijelo spadaju u kandidate za uzore. Voljeli su Boga, voljeli su svoj narod i za sve dali svoj život. Uz Božju pomoć Crkva će barem neke među njima proglasiti mučenicima. Ovisit će to ponajvećma o svjedočenjima i o dokumentima koje uspijemo prikupiti. Pa i jednoga neka proglasi mučenicom, bit će to veliko. Svojom mučeničkom smrću osvjetlit će žrtvu svih pobijenih. Treba samo ustrajati na putu traženja istine, na putu služenja svojoj braći i sestrama.

Svako vrijeme traži odlučno djelovanje. Kršćanstvo nije zatvorenost u svoj svijet nego propovijedanje s krovova. Zar smo zaboravili Isusov nauk o tome? Uče nas tome i naši pape. Ako je ikada bilo na ponos biti kršćanin, onda je to danas. Napadaju te, a ti znaš da si nevin, čutiš zraku mučeništva u svojoj nutrini. Ona te preobražava i pretvara u čovjeka koji zna više i bolje, čovjeka sutrašnjice.

Štirnjo Franjo Sušac

Tjedni molitveni program

– zimski raspored
(od Mise na Križevcu do 1. svibnja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRIJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
Krunica
- U došašću, u božićnom vremenu i u vremenu kroz godinu: radosna otajstva i otajstva svjetla
- U korizmama: otajstva svjetla i žalosna otajstva
- U uskršnom vremenu: otajstva svjetla i slavna otajstva
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11, 18 h Sv. Mise na hrvatskom
9.30 h Đačka Misa (tijekom školske godine)
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. Misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u Glasniku mira, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Suradujte u Glasniku mira. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima Glasnik mira. Darujte im godišnju pretplatu. Pretplatite se na Glasnik mira.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 36/653 547 uredništvo
++387 36/651 100 glavni tehničar
++387 36/653 548 marketing
Faks: ++387 36/653 552

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

Pribilježio i preveo
Zoran Pervan

Marianne, Irska

Ovo mi je prvi dolazak u Međugorje. Došla sam ovamo za 25. godišnjicu braka i tu sam da se zahvalim što sam sve te godine

udata za krasnog čovjeka i što imamo prekrasnu i zdravu djecu. Međugorje je jako lijepo, jako mirno. Osjeća se produhovljenost ovog mjesta. Ovdje se može pronaći mir i sreća, i ja osjećam tu sreću. Osjećam da me nešto privlači.

Paul Hudi,
Škotska

Ovo mi je deseto hodočašće, i svaki put doživim Međugorje na nov i drugačiji način. Kad god dođem napunim se novom snagom, a to mi stvarno treba jer dok sam doma tijekom godine ne slijedim poruke onako kako bih trebao, pa mi povratak u Međugorje pomaže vratiti se na pravi put. Za Međugorje sam prvi put čuo od svoje žene, a njoj je rekla kolegica s posla. Ona je došla sama 2000. godine i imala je tako divno iskustvo da je iduće godine nagovorila i mene da pođem. Ljudi su ovdje jako susretljivi i otvoreni pa bih pozvao sve ljude da dođu ovamo i slijede Gospine poruke.

Imam 31 godinu, redovnik sam i imam još dvije godine do svećeničkog ređenja. U Međugorju sam prije pet godina primio poziv. Godinu ili dvije prije toga počeo sam svakodnevno moliti krunicu i Gospa me vodila. Ovdje sam sa skupinom od tridesetak mladih. Neki su jako otvoreni, a neki ne očekuju baš previše od Međugorja, ali bez obzira na to zapanjujuće je vidjeti kako Međugorje utječe na ljude. Slavljenje Mise ovdje je posebno iskustvo. Ne ću reći da je bolje nego drugdje, ali je svakako vrlo snažno i mislim da je jako važno za mlade jer vide svoje roditelje, bake i djedove kako se mole pa će možda i sami početi moliti. U molitvi treba iskusiti unutarnju radost, a ne imitirati druge, a Međugorje je mjesto gdje to možete iskusiti.

Fra Klemens,
Austrija

Imam 31 godinu, redovnik sam i imam još dvije godine do svećeničkog ređenja.

U Međugorju sam prije pet godina primio poziv. Godinu ili dvije prije toga počeo sam svakodnevno moliti krunicu i Gospa me vodila. Ovdje sam sa skupinom od tridesetak mladih. Neki su jako otvoreni, a neki ne očekuju baš previše od Međugorja, ali bez obzira na to zapanjujuće je vidjeti kako Međugorje utječe na ljude. Slavljenje Mise ovdje je posebno iskustvo. Ne ću reći da je bolje nego drugdje, ali je svakako vrlo snažno i mislim da je jako važno za mlade jer vide svoje roditelje, bake i djedove kako se mole pa će možda i sami početi moliti. U molitvi treba iskusiti unutarnju radost, a ne imitirati druge, a Međugorje je mjesto gdje to možete iskusiti.

*Vjerujte u Boga
i u mene vjerujte*

© 2014. S. Šušec
S. Šušec

